ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4172 16/28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1899 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՐԷՃԷՊ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4172

درعلیه غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ
» » վեցամսեայ 70 »
» » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք
» » վեցամսեայ 20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բդեստարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՎԵՐՅՈՒՇՈՒՄ ՄԸ

Ուսումնական Խորհուրդը որ դեռ քանի մը ամիս առաջ հայ ուսուցիչներուն դիմում կ'ընէր՝ իրենց ալեզարդ ու յարգելի մէկ պաշտօնակցին յոբելեանին մասնակցելու համար նիւթական նուէրով մը, այսօր ալ կրթասէր ու բարեսէր ազգայիններու կոչում ընելու հարկին մէջ կը գտնուի՝ դրամական նպաստ մը ձեռք բերելու համար Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ տառապող երիտասարդ ու արժանաւոր դաստիարակի մը կնոջը ու զաւկըներուն որոնք մօտաւոր գաւառէ մը եկած են ու ապրուստի միջոցէ զուրկ կը գտնուին:

Այս երկու դիմումներն ալ, թէեւ բոլորովին տարբեր ու գրեթէ ներհակ նպատակներով, հաւասարապէս պատուաբեր են Ուսումնական Խորհուրդին. և ինչպէս որ առաջինը արդիւնաւոր եղաւ համեստ սահմանի մը մէջ, տարակոյս չունինք որ վերջինն ալ համակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ: Պէտքը այնքան սրտաշարժ է ու ակնյայտնի, որ անոր վրայ ծանրանալու հարկ չենք տեսներ տխուր նկարագրութիւններով: Պոլսոյ Հայոց ունեւոր դասակարգը որ ձեռնպահ մնաց Մամուրեանի յոբելեանի հանդէսին,—իբրեւ գրական պերճանք մը նկատելով զայն անշուշտ,—անկարեկիր չի կրնար մնալ՝ համեմատապէս անծանօթ դաստիարակի մը տառապանքին հանդէպ: Խազգեղի անձնասպան վարժապետին այրին ու որբերուն ի նպաստ Արեւելքի միջոցաւ կատարուած հանգանակութեան արդիւնքը այս զգացման իրական հաւաստիքներէն մէկն էր: Այս անգամ, Ուսումն. Խորհուրդը ուղղակի ինք պիտի դիմէ և ինք պիտի հաւաքէ նպաստները, ինչ որ աւելի գործնական է և աւելի օրինաւոր: Մեզի կը մնայ միայն, մեր բոլոր պաշտօնակիցներուն հետ, շեշտել այս դիմումին գթասիրական հանգամանքը:

Բայց այս ցաւալի ու մասնակի պարագան ընդհանուր ու ոչ նուազ կարեւոր խնդիր մը կը ձգէ միտքերնիս:

Երսուն-քառասուն ոսկի մը, ինչպէս կը յուսանք, կրնայ հաւաքուիլ և յանձնուիլ այդ կարօտ ընտանիքին. և հիւանդ ուսուցիչն ալ, ինչպէս կը մաղթենք, ապաքինելով կրնայ շարունակել իր աշխատասէր կեանքը՝ կինն ու զաւկները համախմբելով իր շուրջը: Միայն թէ, այս սփոփարար լուրը առնելնուս յաջորդ շաբթուն գուցէ իմանանք ուրիշ դժբաղդութիւն մը՝ այս կամ այն դաստիարակին պատահած. ծերութիւն, անգործութիւն կամ հիւանդութիւն: Ու այս միեւնոյն դիրքին մէջ պիտի գտնուի նորէն Պատրիարք, Ուսումն. Խորհուրդ, լրագրութիւն և հասարակութիւն: Իրաւ է թէ, ինչ որ ալ ըսուի, մեր ո՛չ միայն հարուստներուն, այլ միջնակարգ, արհեստաւոր դասակարգին սիրտը բաց է ու քսակը օրհնուած. քիչ շատ կու տան, կը նուիրեն ամէն առթիւ, ամէն մարդ իր կարողութեան չափով, որքա՛ն ալ բազմատեսակ ըլլան կարօտութիւնները ու դիմումները յաճախակի. բայց հանրութեան այս բարի տրամադրութիւնը արգելք մը չէ որ ազդու փորձ մը չըլլայ իրականացնելու՝ մեր, հիւանդ կամ անկար դասատուներուն համար Հանգստեան Սնտուկի մը հաստատման վաղեմի գաղափարը: Գոնէ այս էջերուն մէջ, տարիներէ ի վեր այնքա՛ն բան գրուած է այդ նիւթին վրայ, թողունք ուրիշ թերթերը և ժողովներու մէջ եղած խորհրդակցութեանց հրատարակութիւնը, որ ատեն ատեն զայն յիշեցնելէն ուրիշ բան չի մնար մեզի այլեւս, թէեւ ծրագիրը կը մնայ միշտ ծրագիր, թուղթի վրայ, դիւանական դարակներու մէջ:

Եւ սակայն գործադրութիւնը այնքան դժուար բան մը չէ: Ֆիզիքական կամ նիւթական աղէտները որոնք կու գան երբեմն զգետնել դաստիարակ մը իր օգտակար գործունէութեանը մէջտեղ — ինչպէս այս անգամ կը պատահի համակրելի Դաւիթ Սարգիսեանին — քանի մը օրուան համար միտքերնիս կը ձգեն այդ ծրագիրը, որ շուտով կը մոռցուի՝ երբ ներկայացած ցաւը ամոքուի ու ամէն մարդ իր պարտականութիւնը կատարէ:

Աղէտը պարբերական է դժբաղդաբար, և դարմանն ալ պէտք է հիմնական ըլլայ: Հայ դաստիարակներուն մէջ բարեկեցիկները մատով կը համրուին, օրը օրին ապրողները մեծամասնութիւն կը կազմեն, բայց անդին կը մնայ միշտ ստուար թիւ մը անկեալներու, որոնք կը տառապին անշշուկ: Հանգստեան Սնտուկը այս վերջիններուն համար պիտի ըլլայ: Որքա՛ն անգամներ քննուեցան, վերաքննուեցան այդ Սնտուկի կանոնագրին յօդուածները. անգամ մըն ալ գործադրութիւնը փորձուէր. թերութիւնները, բարեփոխման կարօտ կէտերը գործնականին մէջ ինքնին երեւան պիտի գային:

Ամէն բան Ուսումնական Խորհուրդէն սպասելը ծայրայեղ պահանջկոտութիւն է. մեր առաջնակարգ ու լաւ դիրքի տէր ուսուցիչները բարոյական պարտականութիւն մը ունին իրենց աշխատակցութիւնը նուիրելու Պատրիարքարանին և Ուսումն. Խորհուրդին՝ այս եղբայրսիրական գործին կատարման համար:

Տ. Ա.

ԲԱՐԵԿԱՄԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

ԼՈՂՈՖԷԹ ՊԱԼԵՕԶԵԱՆ

Ա.

Տակաւին չենք կարող հաւատալ: Մեզի այնպէս կը թուի թէ խաբէական ցնորք մըն էր հեռագիրը, որ մէկ քանի վայրկեանի մէջ անդունդներ կտրելով, գուժեց թէ Լողոֆէթ Պալեօզեան՝ հոս վերադարձի անուշ խոստումներով սիրելիներուն մնաս բարով ըսելէ ետքը, կը հետեւէր բաղդի անծանօթ մէկ հրամանին, կը կտրէր կ'անցնէր փրփրադէզ Ատլանտեանը, նոր աշխարհի այն հեռաւոր մէկ ափունքէն ողջունելու համար անդրագոյն աշխարհը: Ու բաղդին երկրորդ մէկ անհուելի քմահաճոյքով, Արեւելքի մէջ իր մահուան սեւերով գծուած սեւնակին քովիկը կ'աւետէին երջանկութիւնը մեկնողին բարեկամին, բաժանումի սեւերուն քով, երջանկութիւնը մահուան տժգոյն կանթեղին, որ այրումով պիտի հանուի:

Դժբա՛ղդ բարեկամ...:

Իր խրոխտ դէմքին տակ ամէնէն փափուկ և զգայուն սիրտը ունէր, կրակոտ նայուածքը քիչ անգամ չէր թաղուէր պղտոր արցունքին ներքեւ, երբ յուսահատ մը ըլլար իր դէմ: Լայն կուրծքը ամէն բանի դիմագրաւելու հովը ունէր, որուն տակ տաք ու բաբախուն յուզումներ կային՝ և որ օտար հողի մէջ ցուրտ մահը գրկեց:

Առողջ սկզբունքներու տէր, իր ցեղին իրական տիպա՛րն էր: Կեանքը երբեք չէր կրցած ընկճել զինքը: Տոկուն և անյողդողդ քայլերով ընթացած էր անցեալի շաւիղը և իր բոլորտիքը պատկառանք սփռած էր և հիացում: Իր հակառակորդներն անգամ կը յարգէին զինքը: Կեղծիքը կ'ատէր սրտով, սողոսկելու չէ՛ր գիտեր երբեք: Ու եթէ կեանքին մէջ եղաւ օր մը ուր անխօս ու լռիկ ծռեց գլուխը, իր վերջին օ՛րը եղաւ: Ափսո՛ս, իր սիրականներն ու մենք չը տեսա՛նք այդ օրը:

* * *

Երեք տարուան անուշ յիշատակներ միայն ունիմ իրմէ: Եւ այնչափ քաղցր է անոնց վերյուշումը, որ պլացող մտածումներով, կը խառնուին արցունքիս, զոր ա՛լ չեմ կրնար զսպել հիմակ: Երկար ուսումնասիրութիւն մը անշուշտ շատ մը թագուն պարագաներ երեւան պիտի բերէ իր արժանապէս ապրած կեանքէն իբր մտատիպար տակաւին ապրող կեանքերու. անոր համար պիտի թողում Գարեգին Մելքեանի առաջին աշակերտին պատանեկան օրերուն նկարագիրը, Թալասի գեղատեսիլ գիւղակին մէջ, ու ո՛չ ալ վերիվերոյ ակնարկ մը պիտի նետեմ Պոլսոյ և Լոնտոնի տարիներուն վրայ, որոնք իր կուռ նկարագիրը կազմեցին, լեռներու յաղթ ծառերուն պէս, որ կը հեգնեն փոթորկալից ամպերը:

Ուսումնական Խորհուրդի ատենապետ էր Իզմիր գալուս, ու կրնամ ըսել թէ բոլոր եկող գացող Վարչութիւններուն մէջ առաջինն էր զոր ճանչցայ հոգիով նուիրուած իր ստանձնած պաշտօնին: Իր կանոնաւոր և աչալուրջ հսկողութեան ներքեւ էին երկու վարժարանները և անտարակոյս արդիւնաշատ շրջան մը պիտի բոլորէր, եթէ թիւր ըմբռնումներ ցաւալի վիճաբանութիւններու հետ միացած՝ վերջ ի վերջոյ յառաջ չբերէին իր հրաժարականը:

Պաշտօնի բերմամբ մեր ամենօրեայ տեսակցութիւնները մտերմութեան փոխուեցան. պաշտօնեան կը հրաժարէր իր տեղ թողլով սրտի անկեղծ, ազնիւ և վեհանձն մարդը. օրերը, ամիսները կ'անցնէին, առանց սակայն գալահարելու այն առաջին հիացումը, զոր զգացած էի մեծ նկարագրի տէր այդ անձին նկատմամբ:

Շուկայի և առեւտուրի զբաղումներուն մէջ, կեանքի փոփոխական ու շատ անգամ ծանր պարագաներուն ներքեւ ակնապիշ կը դիտէր գեղարուեստի սիրահարը, արուեստի բոլոր ճիւղերուն հլու երկրպագուն որ շարունակ անփոփոխ կը մնար: Ծովի յարաշարժ ալիքներուն, Յոնիականի կապոյտ անհունութեան դէմ էր տունը: Երեք հազար հատորէն աւելի գիրքեր, մեծ մասը գրական ու փիլիսոփայական, կը պճնէին իր գրադարանը, ուր կար նաեւ հսկայ հեռադիտակ մը, որուն առջեւ նստած երկար գիշերներ, Պալեօզեան բնութեան մաքուր, հիանալի և անդնդային խորքերուն մէջ կը սուզէր: Ուրիշ գիտութիւններու պէս չէ՛ աստեղագիտութիւնը. Ֆլամարիոնը, Եանկը կարդալէ վերջ ալ յաւակնոտ չէ՛ս կրնար ըլլալ: Ընդունելութեան սրահին մէկ անկիւնն ալ կը կենար դաշնակը, որուն առջեւ Պալեօզեանի սիրական աղջիկը, Իսկուհին, —հիմա Տիկին Մ. Մօրուքեան,—եւրոպական մեծագոյն վարպետները, Վակնէրն ու Վերտին, Մօցարդն ու Ամպրուազ-Թոման կը նուագէր:

Նուագ, երաժշտութիւն, գրականութիւն և փիլիսոփայութիւն իրարու լրացուցիչներն են. փիլիսոփայութեան բացած մութ անդունդներուն վրայ նուագը իր կապոյտ քօղը պէտք է տարածէ՝ կեանքը անուշ, երազուն և կրելի ընելու համար: Եւ Պալեօզեան, գիտութեան վայելքներով յափրացած, աւելի ուժով ու կաթոգին զգացումներով կը փարէր կեանքին, և երբ կը դիմէր դէպի նոր ու օտար աշխարհներ, խուսափելու նպատակով չէր, այլ աւելի վայելելու համար էր կեանքը:

Տալիուկեանէն աւելի է, որչափ որ կը յիշեմ, [illegible] մը մնար դարձուց Պալեօզեանի տունը գիրքերը ու դիտակը: Վերջինը յիշեցի որովհետեւ ինք մասնաւոր ցաւով մը կը յիշէր դիտակին կորուստը: Կը կարծէր թէ երկինքին և իր միջեւ վիհ մը բացուած էր: Թանկագին գիրքերուն հետ այրեցան իր տարիներու աշխատութեան արդիւնքներն ալ. Վենետիկի վաճառականին թարգմանութիւնը միայն մնացած իր արկղին մէջ անվնաս, և այն թարգմանութիւնն է որ այսօր ալ մահէն վերջ լոյս կը տեսնէ Արեւ. Մամուլի մէջ, իր ամէն մէկ բառին հետ խանդոտ յիշատակ մը այրելով մեր հոգիներուն խորը:

Գիրքերէն իր բաժանումը մելամաղձոտ ու նկուն երեւոյթ մը տուաւ իրեն, թէեւ անբացատրելի ճիգերով կ'ուզէր ծածկել իր մտածումները: Քանի մը շաբաթ, կարելի է ամիս ալ անցաւ, բառ մը չկրցանք փոխանակել իրարու հետ. իրիկուն մը, հանդիպեցայ իրեն երբ Ադամեանին իրեն նուիրած քանի մը թարգմանութիւնները կը կարդար: Մահէն վերջ անզգածութիւն չեմ կարծեր թէ ըրած ըլլամ, եթէ ըսեմ որ Ադամեանի առաջին օրերուն, Պալեօզեան քաջալերած է անոր նախնական փորձերը, հիւանդագին օրերուն ալ անյայտ ու անխօսուն բարեկամը եղած է մեծ դերասանին, երբ ան Պէյլէրպէյի մէջ խեղդուկ հեծկլտանքներով կը փակէր իր կեանքի ողբերգութիւնը: Ադամեանին հիւանդոտ օրերուն գրած նամակները պատմեցին ինծի ասոնք, նամակներ զորս մասունքի պէս կը պահէր Պալեօզեան, որ քանի անգամ մերժեց զանոնք հրատարակութեան տալու խնդիրքս: «Տատրակներու թարգմանութիւնը միայն կրցայ ազատել և ան ալ ինծի տուաւ իրիկուն մը, երբ միասին կարդացինք Տիգրան Արփիարեանի Տատրակները տխուր յիշատակներով գրուած:

Իզմիր Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍՂԵՐԴ

Վերջերս, Սղերդի Ազգ. Առաջնորդարանին մէջ պատրաստուած վիճակագրութենէ մը ստուգուած է որ վիճակիս հայաբնակ գտնուող գիւղերուն մէջ կան.

Երկու վանք. — Մէկը Ցոր Շէնի Ս. Կնոնոս, ուր ասկէ մինչեւ տասը տարի առաջ, սովորաբար Խաչվերացին, հեռուէն ու մօտէն, ուխտաւորներու հոծ բազմութիւն մը կը դիմէր «եօթն դուռը» դարպաս ընելով իր բազմացածը ընդունելու. և վանքն ու վանատունը չէն էր և պատրաստ առատ սեղան մը ունէր հանդիպող ամէն ազգի հիւրերուն: Սակայն անկէ ի վեր, ուր ուխտագնացութիւնները դադրած են (*) և թեմական ժողովրդին տարեկան պտղին «սակարանի հաշուով» հարիւրէն երկուքի իջած, հետզհետէ անշքացաւ, ամայացաւ: Հիմա վանքին միաբանութիւնը կը կազմեն պահապան մը, խեղճուկրակ քահանայ մը և հարիւրնոց խոհարար սպասուհի մը: Երկրորդը՝ Մատարի Ս. Յովսէփ հոս ալ քսան տարի է ի վեր բոլորովին դադրած են ուխտագնացութիւնները, որոնք տեղի կունենային Ս. Աստուածածնայ տօնին: Հիմա վանքին տաճարը կանգուն, մէկ քանի սենեակները աւրուած են, ուր սակայն ոչ վանական կայ և ոչ հօտաղ: Եւ վանքը բոլորովին լքուած՝ մենութեանը մէջ թաղուած է պաղաշատ և սիրուն անտառակի մը խորը:

60 Եկեղեցի եւ 4 ժամատուն. — Ասոնցմէ նշանաւոր են Տէհի Ս. Գէորգ, Ս. Աստուածածին և Բնտաւանի Ս. Գէորգ քարաշէն եկեղեցիները հնութեան և շէնքի յարմարութեան կրկին տեսակէտով: Իսկ մնացած 61ին 31ը թէեւ ցարդ կանգուն, բայց փոքր և անյարմար շէնքեր են բոլորովին մերկ, անզարդ:

20 անուանական համայնք. — Ինչպէս կ'երեւայ, կրօնաւորի զգալի պակասութիւն կայ այս ընդարձակ վիճակին մէջ, բայց ոչ միայն արժանաւոր, այլ չարժան ընծայացու իսկ չկայ երբեք:

7 դպրոց.—Բացուած՝ Սղերդ երկու. երկսեռ ուսանող՝ 250, պաշտօնեայ՝ 10: Բնտաւան՝ մէկ, երկսեռ ուսանող՝ 35, պաշտօնեայ՝ 3: Վերաբացուելիք Տէհ մէկ, ուսանող 60, պաշտօնեայ՝ 3: Ոզիմ մէկ. ուսանող՝ 50, պաշտօնեայ 3: Գուային մէկ ուսանող՝ 45, պաշտօնեայ 3. և Պիժէր՝ մէկ. ուսանող 30 պաշտօնեայ՝ 2: Սղերդի ընդհանուր հայ ուսանողութիւնը 470. պաշտօնեայք՝ 24 և ամսական պիւտճէն 22 օսմ. ոսկի, որուն 10 ոսկին նպաստ կ'ընդունին Ազգ. Պատրիարքարանէն: Գիտէք արդէն ասկէ զատ Սղերդի Առաջնորդարանին անուանով վեց ոսկի նպաստ մըն ալ յատկացուած է Հազզոյի, Հազրոյի և Միֆարղնի դպրոցներուն, բայց այդ որոշումը դեռ որոշում կը մնայ և անկէ եօթը ամիս ետքը նոյն երեք դպրոցները տակաւին կը շարունակեն գոց մնալ:

Վերջերս, Թէեւ Ս. Պատրիարք Հայրը նամակով մը հրամայած է որ դարձեալ ըստ առաջնոյն, Սղերդի շրջանակին հետ միացուին արտավիճակ նոյն երեք դպրոցները, բայց Սղերդի մէջ կամ մօտերը տրամադրելի ուսուցիչներ չկան, հեռուներն ալ փնտռելու կարելիութիւն չկայ դէթ այս ձմեռնամուտին: Պահ մը այս ամէնը մէկ կողմ. առանց դասագրքի դպրոց բանալ կարելի չէ: Ազգ. Պատրիարքարանէն մաս մը դասագիրք արդէն խնդրուած և ղրկուելու որոշում մըն ալ տրուած է թէեւ, բայց դեռ չստացանք:

—Երկու շաբաթ առաջ, թեմական այցելութենէն Սղերդ դարձաւ վիճակիս առաջն. տեղապահ Հայրը: Տ. Փառէն վարդապետ՝ հակառակ իր անձնական տկարութեան, հոս դառնալուն անմիջապէս գործի սկսաւ: Վարժարանին մէջ ստանձնած դասախօսութիւններն ալ կը շարունակէ: Հայրսուրբը նկատելով որ Միացեալ և Կեդրոն. Ուսումն. Խորհրդոյ ջուխտ «կրթական ծրագիր»ներու տարբերութիւնը սոսկ Մանկապարտէզի և տղոց տարիքին համեմատ այլեւ այլ դասընթացքներու բաժանմանց մէջ կը կայանայ, ուսուցիչներուն հետ համաձայն՝ կարելի եղած սահմանին մէջ այս վերջինին համեմատ ընթանալու կ'աշխատի, ինչպէս ալ կը հրահանգէ Ազգ. Պատրիարքարանը ծանօթ մասնաւոր Շրջաբերականով: Յուսալի է որ բաղձացուած արդիւնքը ունենայ:

—Սղերդի կառավարիչ պէյը նախորդ և այս շաբթուն հետզհետէ այցելեց քրիստոնեայ բոլոր հասարակութեանց դպրոցները. եկեղեցիներն ալ պտտեցաւ: Երբ մեր Նախակրթարանը այցելեց, Ն. Գասպարեանի սաներէն մէկը թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց և բարի գալուստ մաղթեց Ն. Վսեմութեան, որ ի պատասխան,

---

(*) Այս տարի բացառաբար՝ վանքը այցելած են ցանցառ թուով ուխտաւորներ:

---

1. ՕՏԱՐ ԵԶԵՐ

ՔԻՄԵՑԻ ԵՐԳԻՉԸ

(ԱՌԱՆԴԱՎԷՊ)

Բլուրներուն քովէն ի վեր, ծովեզերքի գծին վրայ երկնցող արահետէն կ'երթար: Ճակատը լերկ էր, խորունկ խորշոմներով կնճռոտած և կարմիր բուրդէ ծամակալ կապուած: Ծովուն հովէն քունքերուն վրայ կը ծածանէին մազերուն ճերմակ գանգուրները: Ձիւնասպիտակ մօրուքի մը ծիւերը կը խառնէին ծնօտին վրայ: Իր պատմուճանը և բոպիկ ոտքերը այնքան տարիներէ ի վեր թափառած ճամբաներուն գոյնը ունէին: Քովէն կախուած էր կոշտ քնար մը: «Ծերունին» կ'անուանէին զայն, Երգիչ ալ կը կոչէին: Ուրիշ անուն մըն ալ կու տային անոր տղաքները զորս բանաստեղծութեան և երաժշտութեան մէջ կը հրահանգէր, ու անոնցմէ շատերը Կոյրը կ'անուանէին զայն, վասն զի տարիքէն աղօտացած բիբերուն վրայ կ'իյնային արտեւանունքներ որ ուռած էին ու կարմրցած այն վառարաններուն ծուխէն ուր սովոր էր նստիլ ու երգել: Բայց ան մշտագիշեր խաւարի մէջ չէր ապրեր և կ'ըսէին թէ կը տեսնէր ինչ որ ուրիշ մարդիկ չեն տեսներ: Մարդկային երեք հասակներէ ի վեր քաղաքները կը շրջէր անդադար: Եւ ահա հիմա ալ, Եգէայի իշխանի մը տունը ամբողջ օրը երգելէն վերջը, տուն կը դառնար, որուն տանիքին ծուխը արդէն կրնար հեռուէն տեսնել. վասն զի բոլոր գիշերը՝ ցերեկուան տապին բռնուելու վախէն առանց կանգ առնելու քալելէն վերջը, արշալոյսին նշոյլներուն մէջ նշմարեց սպիտակագեղ Քիւմէն, իր ծննդավայրը: Շունը հետը, կորաթեք գաւազանին յեցած, յամրաքայլ կը յառաջանար, մարմինը ուղղաձիգ, բարձրագլուխ, կորովը խապառ չկորսնցուցած և հակակշռելու համար ճամբուն զառիթափին, որ նեղ հովիտ մը մէջ կ'իջնէր: Արեւը Ասիոյ լեռներուն վրայէն ծագելով, երկինքին թեթեւ ամպերը և ծովուն մէջ սփռուած կղզիներուն ափունքները վարդագոյն լուսով կը համակէր: Ծովեզերքը կը կայծկլտար: Բայց հերձիներով և բեւեկնիներով պսակուած բլուրները որ արեւելքի կողմը կը տարածուէին, իրենց ստուերին մէջ դեռ կը պահէին գիշերուան անուշ զովութիւնը:

Ծերունին տասներկու անգամ տասներկու նիզակի երկայնութիւն համրեց զառիկող գետնին վրայ և իր ձախ կողմը, կրկին երկւորեակ ապառաժներու որմերուն մէջտեղը՝ նուիրական անտառի մը նեղ մուտքը ճանչցաւ: Հոն աղբիւրի մը եզրը կը կանգնէր անտաշ քարերէ սեղան մը:

Սարդենի մը կիսովին կը ծածկէր զայն փողփողուն ծաղիկներով բեռցուած իր ոստերովը: Սեղանին առջեւ, կոխուած յատակին վրայ կը սպիտականային ողջակէզներուն ոսկորները: Շուրջանակի՝ ձիթենիներու ճիւղերէն նուէրներ կախուած էին: Եւ աւելի ներսը, կիրճին արհաւրալից ստուերին մէջ, երկու հինաւուրց կաղնիներ կը կանգնէին, որոնց բունին բեւեռուած էին ցուլերու մսաղերծ գլուխներ: Գիտնալով որ այդ սեղանը Փեբոսի նուիրուած էր, Ծերունին անտառին մէջ մտաւ և անկէ կախուած խեցեղէն փոքրիկ բաժակ մը հանելով իր գօտեկամարէն, կքեցաւ առուակին վրայ որ, լախուրի և ջրկոտիմի յատակի մը մէջ, երկարապտոյտ շրջաններով, մարգագետինը հասնիլ կը ջանար: Պաղ ջուրով լեցուց բաժակը և որովհետեւ բարեպաշտօն էր, չխմած՝ քանի մը կաթիլ թափեց սեղանին առջեւ: Կը պաշտէր անմահ չաստուածները որ ոչ տառապանք գիտեն ոչ մահ, մինչդեռ աշխարհիս վրայ իրարու կը յաջորդեն մարդոց թշուառ սերունդները: Այն ժամանակ սարսափահար եղաւ, ու վախցաւ Լետոյի որդւոյն նետերէն: Ցաւերէն ընկճուած և տարիներէ բեռցուած, տուընջեան լոյսը կը սիրէր: Ահա ասոր համար լաւ խորհուրդ մը ունեցաւ: Խոնարհեցուց մատաղ կնձնիի մը ճկուն բունը և իրեն քաշելով՝ կաւեղէն բաժակը անկէ կախեց մատաղատունկ ծառին գագաթէն, որ ուղղաբերձ կանգնելով վերստին, դէպ ի լայնատարած երկինքը բարձրացուց ծերունիին նուէրը:

Ծովուն եզերքը կը բարձրանար սպիտակագեղ Քիւմէն, պարսպապատ: Տափարակ քարերով սալայատակուած անհարթ ուղի մը քաղաքին դուռը կը տանէր: Այդ դուռը այնպիսի դարերու մէջ շինուած էր՝ որոնցմէ բնաւ չէր մնացած յիշատակ, ու կ'ըսէին թէ չաստուածներուն մէկ գործն էր այն:

Բարաւորին քարին վրայ դրօշմուած կը տեսնուէին կարգ մը նշաններ զոր մէկը չէր կրնար մեկնել, բայց որ բարեգուշակ նշաններ կը համարուէին: Այդ դուռնէն ոչ հեռու կը տարածուէր հասարակաց հրապարակը ուր, ծառերու ներքեւ, կը փայլփլէին ծերերուն նստարանները: Ահա այս հրապարակին քով, ծովուն հակառակ կողմը, կանգ առաւ ծերունին: Հոն էր իր տունը: Նեղ ու ցած, գեղեցկութեան կողմէ չէր հաւասարեր դրացի տանը, որուն մէջ կը բնակէր մեծանուն գուշակ մը իր զաւակներով: Տանը մուտքը կիսով անհետացած էր աղբակոյտի մը տակ, զոր խոզ մը կնճիթովը կը կրկտէր: Այս աղբակոյտը քիչ էր և ոչ թէ հարուստներուն բնակութեանց առջեւ եղածին պէս առատ: Բայց տանը ետին կը տարածուէր մրգաստան մը և գոմեր զոր ծերունին ձեռքովը շինած էր չքառակուսուած քարերով: Արեւը սպիտակցած երկնից բարձունքը կը հասնէր. ծովուն հովը դադրած էր: Օդին մէջ ծածանող նուրբ հրդեհ մը կ'այրէր մարդոց և անասնոց կուրծքերը: Ծերունին վայրկեան մը սեմին վրայ կանգ առաւ ու ձեռքին կռնակովը ճակտին քրտինքը սրբեց: Իր շունը, աչքը ուշադիր և լեզուն կախ, անշարժ՝ կը հեւար:

Պառաւ Մելանթօն բնակարանին խորէն գալով՝ սեմին վրայ երեւցաւ և բարի խօսքեր արտասանեց: Ըսաւ թէ քիչ մը ուշացած էր, վասն զի չաստուած մը իր սրունքներուն մէջ չար ոգի մը դրած էր, որ զանոնք կը ուռեցնէր և գինիով լեցուն երկու տիկէ աւելի կը ծանրացնէր: Գերի մըն էր, զոր իշխան մը տուած էր երգչին՝ անոր երիտասարդութեանը ժամանակ: Եւ բազմաթիւ զաւակներ ունեցած էր: Բայց անոնցմէ ոչ մէկը մնացած էր տունը: Ոմանք մեռած էին, ոմանք հեռու տեղեր գացած էին Աքայեցւոց քաղաքներուն մէջ երգիչի կամ սայլագործի արուեստը բանելու համար, վասն զի ամէնքն ալ հանճարեղ մտքով օժտուած էին: Ու Մելանթօ մինակ մնացած էր տանը մէջ իր Արետէ հարսին եւ անոր երկու զաւակներուն հետ:

Տարաւ ճարտարը ծխամած գերաններով մեծ սրահը, որուն մէջ տեղը կը տարածուէր վառարանին քարը՝ կարմրավառ կրակներով ու հալած ճարպերով ծածկուած: Սրահին բոլորտիքը երկու յարկի վրայ կը բացուէին նեղ սենեակներ. եւ փայտէ սանդուղ մը կիներուն բարձր սենեակները կը հանէր: Երդիքը վերցնող սիւներուն յեցուած էին պղնձի զէնքերը զոր ծերունին կը կրէր իր երիտասարդութեանը, այն ժամանակ երբ իշխաններու հետ էր, երբ կ'երթային իրենց կառքերով դիւցազներու առեւանգած Բրիսէյի աղջիկները ետ առնելու: Մարդակներուն մէկէն եզի երանք մը կախուած էր:

Քաղաքին ծերերը նախորդ օրը ի պատիւ ղրկած էին զայն երգիչին: Զայն տեսնելով ուրախ եղաւ: Ոտքի վրայ կանգուն, տարիքէն ցամքած կուրծքէն երկար շունչ մը հանելով, իր գեղջկական ընթրիքին մնացորդները եղող քանի մը պճեղ սխտորի հետ մէկտեղ պատմուճանին տակէն հանեց Եգէայի իշխանէն առած պարգեւը, երկինքէն ինկած և թանկագին քար մը, վասն զի երկաթէ էր, բայց ոչ բաւական մեծ որ կարենար նիզակի սայր մը կազմել: Հետը կը բերէր նաեւ մանտալուճ մը զոր ճամբուն վրայէն գտած էր: Այս խճաքարը, երբ որոշ մէկ կողմէն վրան նայէիր, մարդու գլխու մը պատկերը կը ներկայացնէր: Ու ծերունին զայն Մելանթօյի ցուցնելով, ըսաւ.

(Շարունակելի) ԱՆԱԹՕԼ ՖՐԱՆՍ

չէշտեց ուսման կարեւորութիւնը և յորդորեց սաները որ պարապ ժամանակ չանցընեն, այլ աշխատին առաջդիմել ուսման և գիտութեան մէջ։

Կառավարիչ պէյը դառնալով ներկաներին Ասորւոց Պատր. Փոխանորդ Քասաբալըճեան, պատուիրեց որ անպատճառ իր ազգին ալ դպրոց մը բացուի, յետոյ յարեց. «Կոյր աղքատի մը հինգ ղրուշ տալով, չենք կարող անոր աչքերը բանալ, բայց եթէ այս կոյր-փոքրերուն կրթութեան համար նոյնը ընենք, իրենց մտքին աչքերը կը բացուին և օգտակար անհատներ կ'ըլլան Տէրութեան և ազգին»։ Եւ վարժարանի ընթացքին վրայ ուզած բացատրութիւնները լսելէ, երկրորդ անգամ մըն ալ այցելելու խօսք տալէ ետքը, գոհ սրտով մեկնեցաւ եւ անկէ ուղղակի Առաջնորդարան երթալով մէկ ժամու չափ Տեղապահ Հօր հետ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

—Շաբթուս տեղս ժամանեց Մէրտինի Միսիոնար Տոքթ. Սամ Ամերիկացին։ Այս համբաւաւոր բժիշկը 2-3 տարին անգամ մը Սղերդ կու գայ և դարմանելով խել մը ներքին հիւանդութիւններ շատ կեանքեր կը փրկէ ստոյգ մահու ճիրաններէն։ Աշնային հիւանդութեանց ներկայ եղանակին, ինչպէս գրեցի նախորդ նամակով, իր գալուստը մեծ բարեբախտութիւն մըն է մեզի համար։ ԲԶԷ

Սղերդ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ընդհանուր կացութիւնը.—Լէտիսմիթի շուրջը պաշարուածները կ'աշխատին քանդել պաշարողներուն պատնէշները. բայց մինչեւ հիմա երկու կողմէն ալ կարեւոր բան մը չըրին։ Պօէրները յոյսերնին դրած են ժամանակին վրայ և կը սպասեն որ Հուայթ զօրավարը անպատճառ անձնատուր ըլլայ։ Գալով անգլիացի հրամանատարին, սպասողական դիրք մը ունի և հարաւային կողմէն Թնդանօթի ձայները առնելուն պէս Թշնամիին վրայ պիտի քալէ։ Հուայթ զօրավարը հիմակուհիմա նեղուելու պատճառ մը չունի, վասն զի մեծաքանակ պաշար և ռազմամթերք կան իր տրամադրութեանը տակ։ Լէտիսմիթի վաճառատուններուն մէջ հոկտեմբերի կէսին չորս ամսուան պաշար կար։ Հետեւաբար Անգլիացիները մինչեւ փետրուար պիտի կրնան դիմանալ։ Հիմա ամենուն ուշադրութիւնը դարձած է Իսթքորթի հարաւային կողմը, այդ քաղաքին և Բիէթէրմարիցպուրկի միջեւ։ Պօէրները որոնք վերջերս տեսնուած էին Իսթքորթի հիւսիսային արեւմտեան և հիւսիսային արեւելեան կողմերը, հիմա աւելի շեշտած են իրենց շարժումը և ոչ միայն Մօյ-Րիվըրի մօտեցած են զոր կը ռմբակոծեն, այլ Բիէթէրմարիցպուրկէն յիսուն մղոն դէպ ի արեւմուտք տեսնուած են։ Անգլիացիները արդէն գիտէին թէ բազմաթիւ Պօէրներ կը գտնուին իրենց աջ կողին վրայ։ Անգլիացի հարիւրապետ Քըբըներ, քանի մը հոգիով, Ումքոլումա լերան վրայ գացած էր, Իսթքորթի արեւելեան կողմը, որպէս զի Լէտիսմիթի հետ նշանացի հեռագրով հաղորդակցութիւններ հաստատէ։ Քեաֆիրները իմացուցին հարիւրապետին թէ Իսքորթ երթալու իր նահանջի գիծը կտրուած է եւ թէ Պօէրները 6000 հոգի՝ այդ քաղաքին հարաւ-արեւելեան կողմը կը գտնուին եւ Կրիթաունի ուղղութեամբ կը տարածուին։ Հարիւրապետը այս լուրին վրայ առանց վայրկեան մը կորսնցնելու ճամբայ ելաւ և 200 քիլօմէթր տեղ արշաւելէ ետքը Նիւ-Հանովէրի մէջ հասաւ այն երկաթուղիի գծին որ շինուելու վրայ է և որ Բիէթէրմարիցպուրկէն մինչեւ Կրիթաուն պիտի երկարի։ Հարիւրապետը անկէ Իսթքորթ դարձաւ։ Երկու կողմէն հրացանաձգութիւններ կը կատարուին Իսթքորթի առջեւ և աջ ու ձախ կողմերը։ Ժուպէռ զօրավարին յատակագիծն է Լէտիսմիթի առջեւ յաջողցուցածը Իսթքորթի առջեւ ալ կրկնել։ Զօրավարը իր գտնուած տեղին ժողովրդեան ծախքովը կը հայթայթէ զինուորներուն ուտելիքը։ Պօէրներուն դրեթէ ամէնքն ալ հեծեալ են, որով ընդարձակ տեղերու պէտք ունին՝ իրենց ձիերը արածելու համար. այդ պատճառով Լէտիսմիթի շրջակայքը աւերակ դարձնելէ ետքը հիմա դէպի հարաւ կը տարածուին։ Պօէրներու հեծեալներուն պաշարի պէտքը անհրաժեշտ էր որ արթուն պահէր իրենց հակառակորդները, բայց Անգլիացիք պատրաստ չէին.. անոնց համախմբութիւնը, Իսթքորթի մէջ տակաւին աւարտած չէր, որով պարտաւորուեցան Թշնամիին Թողուլ նոր տեղ մը, Նաթալի մէկ կտորը։ Անգլիացիները 2000 հոգի ունին Իսթքորթի ու հազարի չափ Մօյ Րիվըրի մէջ. իսկ 9000 հարաւային կողմը։ Հիլտեարտ զօրավարը Իսթքորթ կը գտնուի, Պարթըն զօրավարը՝ Մօյ Րիվըր և Ֆլէյրի զօրավարը՝ հրամանատար օգնութեան զօրաբաժնին՝ Բիէթէրմարիցպուրկի մէջ։

Պօէրները մարտկոցներ հաստատած են Իսթքորթի հիւսիսային և հիւսիսային արեւմտեան կողմը. այդ կերպով երկաթուղիի գիծը իրենց ձեռքին տակ կը գտնուի։ Մօյ Րիվըրի վրայ յարձակող Պօէրները Թնդանօթ ալ ունէին իրենց հետ։ Ֆլէյրի զօրավարը ունի երեք կանոնաւոր հրետանի հեծեալ զինուորներով. նաեւ նաւային և ուրիշ Թնդանօթներ։ Ցայտնի չէ թէ զօրավար Ֆլէյրի ի՛նչ պիտի ընէ։ Պօէրները լաւագոյն դիրքեր ունին. ամէն կողմ կը տարածուին. Իսթքորթն ալ պաշարած են և հիմա Մօյ գետակին հովիտին կը սպառնան։ Պօէրները թէեւ շատ յանդուգն խորհուրդներ ունին, սակայն ցրուած ըլլալնուն համար, միշտ վտանգի տակ են։ Ֆլէյրի զօրավարին համար կ'ըսուի թէ շատ ճարպիկ է և սրամիտ։ Զօրավարը պէտք է ետ մղէ Նաթալ արշաւողները և միանայ Հուայթ զօրավարին, բայց իրեն դէմ ունի կորովի, դիւրաշարժ և վեց շաբթուան յաջող ճակատամարտներով վարժուած հակառակորդ մը։ Ֆլէյրի զօրավարին զինուորներուն շատը դեռ պատերազմ տեսած չեն։ Անիկէ զատ երկիրն ալ խորտուբորտ է և պզտիկ Զուիցերիա մը կրնայ ըսուիլ։ Լոնտոնի մէջ կը կարծուի թէ Ֆլէյրի զօրավարը պատրաստ է շարժելու և թէ մէկ ժամէն միւսը պիտի իմացուի որ Պօէրներուն ընդհարած է։ Լոնտոնի մէջ մեծ վստահութիւն ունին այդ զօրավարին վրայ. սակայն ըսողներ ալ կան թէ զօրավարին ունեցած զինուորները բաւական չեն իրենցմէ սպասուածը գլուխ հանելու։ Երկաթուղիի կառախումբերը շատ դժուար կ'անցնին Մօյ-Րիվըրէն։ Ասոնց մէկը ռմբակոծուեցաւ այդ տեղին հարաւային կողմը, բայց կրցաւ ետ դառնալ առանց վնասուելու։ Մօյ Րիվըրի մէջ եօթը Անգլիացի սպաննուեցան Պօէրներուն ռումբերէն։

Քիմպըրլիի պաշարումը երբ վերնայ, Քէքէուիչ գնդապետին զօրախումբը Լորտ Միթուէնի տրամադրութեանը տակ պիտի մտնէ. նաեւ Պ. Սէսիլ Ռոտսի անկանոն զօրքերը։ Միւս կողմէ լուր կը տրուի թէ Յոհանէսպուրկի օտար հպատակներէն կազմուած կամաւորներն ալ Բարեյուսոյ Գլուխէն ճամբայ ելած են։ Քիմպըրլի նշանացի հեռագրով կը հաղորդակցի Պըլմոնթի հետ։

Զօրավար Կաթաքրէ, Գ. զօրաբաժնին հրամանատարը, պիտի պաշտպանէ Բարեյուսոյ Գլուխի գաղթավայրին արեւելեան մասը։ Իր բանակետղը հաստատած է Քուինսթաունի մէջ և կը պատրաստուի Պօէրները ետ մղել Օռանժ գետէն անդին, սակայն ասոնք կը յայտարարեն թէ իրենց գրաւած տեղը կցուած է Օռանժի անկախ պետութեան։ Սըր Րետվէրս Պուլըր յայտարարութեամբ մը ծանոյց բնակիչներուն թէ Անգլիա պիտի հատուցանէ իր հաւատարիմ հպատակներուն վնասները և թէ միւսներուն հետ ալ պիտի վարուի ինչպէս որ պէտք է. բայց կ'երեւայ թէ զօրավարին այդ յայտարարութիւնը օգուտ մը չունենար, վասն զի, ինչպէս ծանոյց հեռագիրը, Աֆրիքանտէրները արդէն սկսած են միանալ Պօէրներուն։

Բեդերսպուրկէն առջի օրուան Թուականով կը հեռագրեն թէ տեղւոյն անգլիական դեսպանատան գործակատարը ծանուցեր է ռուս կառավարութեան թէ Անգլիա հոկտ. 11էն ի վեր պատերազմի մէջ է։ Սվէթ լրագիրը կ'ըսէ թէ բրիտանական կառավարութիւնը իր այդ զեկոյցով ետ առած կ'ըլլայ նախապէս իր ըրած այն յայտարարութիւնը թէ պատերազմ չըներ, այլ ապստամբներ կը զսպէ։ Նովոյէ Վրեմիա մեծ կարեւորութիւն կու տայ Անգլիոյ գործակատարին այդ զեկոյցին։ Ռուս Թերթը կ'ըսէ թէ տէրութիւնները հիմա իրաւունք ունին Թուական մը որոշել, Անգլիոյ և Թրանսվալի խնդրին միջամտելու։

Բերլինէն կիրակի օրուան Թուականով ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Պօէրները օդը հաներ են Ռոզմիտ-Ձոնքշընի կամուրջը, Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ։ Պօէրներուն նպատակն է արգիլել Բուլուվայէն յառաջացող անգլիական զինուորներուն գնացքը։

Սըր Րետվէրս Պուլըր շաբաթ օրը Տուրպան հասաւ և համակրական ցոյցերով ընդունուեցաւ։ Զօրավարը անմիջապէս դէպի երկրին ներսերը ճամբայ ելաւ։

Ժուպէռ զօրավարը անձամբ կը վարէ Իսթքորթի ռմբակոծութիւնը։

Լոնտոնի լրագիրներուն շատերը, կ'ըսէ Քորէսբոնտէնց Պիւրոյի ուրբաթ օրուան Թուականով մէկ հեռագիրը, մեծ կարեւորութիւն կու տան այն երկար խորհրդակցութեան որ հինգշաբթի օրը կատարուած է գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէնի, Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար ֆոն Պիւլովի և Լոնտոնի գերման դեսպան Հացֆէլտ կոմսին միջեւ։ Պ. Չէմպըրլէն որ յատկապէս Ուինտսոր գացած էր, խորհրդակցութիւնը կատարուելէն ետքը Լոնտոն դարձաւ։ Գերմանիոյ կայսրը ներկայ չգտնուեցաւ այդ խորհրդակցութեան որուն աւարտելէն քիչ ետքը Ուինտսոր դառնալով անմիջապէս ներկայութեանը ընդունեց ֆոն Պիւլովը և Հացֆէլտ կոմսը։ Լոնտոնի լրագիրները կը ցուցնեն որ այս միջոցիս Լորտ Սոլզպէրի բացակայ է հիւանդութեան պատճառաւ, բայց ինչպէս ծանուցուեցաւ, առողջական վիճակը սկսած է բարւոքիլ։ Այդ լրագիրները կ'ըսեն թէ ներկայ վայրկեանին Անգլիոյ նախարարապետին ներկայութիւնը շատ զգալի է. նաեւ ցաւով կը յիշեն այն լուրը թէ Լորտ Սոլզպէրի իր կնոջը մահէն շատ զգացուած ըլլալով որոշած է քաշուիլ քաղաքային կեանքէ։ Նոյն լրագիրներէն մէկը կ'ըսէ. «Նոյն իսկ չենք ուզեր միտքերնուս անցընել թէ Լորտ Սոլզպէրի այդ տեսակ որոշում մը տուած ըլլայ և կը յուսանք թէ ինք ալ այդ կարգի մտադրութիւն մը չունի»։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Լուպէ Բարիզի ուսանողներու Ընկերակցութեան նոր շէնքին բացման հանդէսին մէջ, ուր համակրութեան ցոյցերով ընդունուեցաւ, ճառ մը արտասանելով յայտարարեց թէ հաւատք ունի որ ընկերական խաղաղութիւնը մօտերս յաղթանակը պիտի տանի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Նացիոնալ Ցայթունկ կը հերքէ այն լուրը թէ Ուինտսորի մէջ Անգլիոյ և Գերմանիոյ պետական անձնաւորութիւնները խորհրդակցած ըլլան քաղաքական խնդիրներու և մանաւանդ չինական խնդրին վրայ։

ԻՏԱԼԻՈՅ պատերազմական նախարարը վարկեր կ'ուզէ բանակին Թնդանօթները բոլորովին փոխելու համար։

ՍՊԱՆԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը մերժեց երեսփոխանի մը առաջարկութիւնը թէ Քուպայի և Փիլիպպեանց դատերուն Թուղթերը Ժողովին հաղորդուին, որպէս զի այդ աղէտին պատասխանատուութիւնները ճշդուին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Լոնտոնէն կը գրեն Տեպայի.

«Անգլիոյ մամուլը Գերմանիոյ կայսեր բարի գալուստ մաղթելէ և անոր ժամանումը մանրամասնօրէն նկարագրելէ ետքը, լուռ կը մնայ Վիլհէլմ կայսեր ուղեւորութեան նպատակին վրայ և զգոյշ կը կենայ ո և է մեկնութիւն տալէ։ Իբրեւ նշանաբան կը նկատեն Գերմանիոյ դեսպանին նամակը զոր ուղղեց Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքապետին և Բորթսմութի Քաղաքապետին, և եթէ մինչեւ հիմա քաղաքական նպատակ մը տրուած է Գերմանիոյ կայսեր ուղեւորութեանը, Անգլիոյ մամուլին կողմէ տրուած չէ։ Հասարակութիւնը, սակայն, որ զգոյշ կենալու պէտք մը չունի, շատ կը խօսի այդ ուղեւորութեան վրայ և անոր մէջ կը տեսնէ բարեկամութեան գրաւական մը՝ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ, բայց ատիկա աւելի փափաք մըն է քան թէ իրողութիւն մը։ Պերլինէն հոս եկողները կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ մէջ հանրային կարծիքը տրամադիր չէ ո և է կարեւորութիւն տալ ուղեւորութեան մը որ Ժողովրդական զգացումին չի համապատասխաներ։ Միայն պէտք է յիշել թէ Գերմանիոյ հանրային կարծիքը մեծ կշիռ մը չունի պաշտօնական որոշումներուն վրայ և թէ շատ դիւրութեամբ կը համակերպի կատարուած իրողութիւններուն։»

—Լոնտոնէն չորեքշաբթի օրուան Թուականով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Վիլհէլմ կայսեր Ուինտսորի մէջ անցուցած ժամանակին վրայ.

Նոյն օրը Գերմանիոյ կայսրը առաւօտեան ժամ 7ին (Ր. Ժ.) ելլելով երկու ժամ աշխատեցաւ արտաքին գործոց նախարար ֆոն Պիւլովի հետ։ Ցետոյ իր ներկայութեանը բերել տուաւ, Ուինտսորի դարաստանին մէջ, անգլիական անձնապահ զօրագունդէն երկու զինուոր և տասնապետ մը։ Կայսրը, որ այդ զօրագունդին պատուակալ պետն է, հինգ վայրկեանի չափ մարզանքներ կատարել տուաւ անոնց, ապա կէս ժամու չափ աչքէ անցուց ամբողջ զօրագունդը և անոնց բոլոր կազմածները, զէնքերը, և այլն. Կայսրը երկարօրէն տեղեկութիւններ առաւ գնդապետէն՝ նոյն զօրագունդին հագուստներուն տոկունութեանը և ուրիշ պարագաներուն վրայ։ Երկու զինուոր հեռուէն ծունգի վրայ և գետինը պառկած հրացանաձգութեան փորձեր կատարեցին որպէս զի կայսրը կարենայ տեսնել թէ անոնց գլխարկները չեն զանազանուիր, դարաստանին աւազներուն գոյնէն։ Կէս օրէն ժամ մը առաջ այդ քննութիւնը աւարտած ըլլալով, կայսրը ձիով դուրս ելաւ Քոննոթի դուքսին հետ։ Կէս օրէն ժամ մը ետքը սեղան տրուեցաւ և ժամ մը վերջն ալ Վիլհէլմ Բ. ու Վիքթորիա Թագուհին կառքով պտոյտ կատարեցին։ Կայսրը սեւ հագուստ կը կրէր երկայն գլխարկով։ Երկու օրուան մէջ Վիլհէլմ Բ. ինը տեսակ հագուստ փոխած էր։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ կը հեռագրեն Թայմզի.

«Գերմանիոյ վաճառականութեան պաշտօնական վիճակագրութիւնը շահեկան Թիւեր կը պարունակէ նոյն երկրին գաղթային վաճառականութեան վերաբերմամբ՝ 1898ին համար։ Սամոայի ներածումներուն արժէքն է 5000 մարք, մինչդեռ Գերմանիա նոյն կղզիները ղրկած է 95,000 մարքի ապրանք, գլխաւորաբար հովանոց. Գերմանական Ափրիկէի հարաւ արեւմուտքէն Գերմանիա ներածուած ապրանքներուն արժէքն է 184,000 մարք և Գերմանիայէն արտածումներունը՝ 2 միլիոն 894,000։ Այս վերջին գումարներուն մէջ կայ արժէքը այն իրեղէններուն որոնք յատկացուած են շինութեանը այն երկաթուղիին որուն ծախքը գերման կառավարութիւնը կը հոգայ։ Արեւմտեան Ափրիկէի գերման գաղթավայրերէն Գերմանիա ներածուած ապրանքներուն արժէքն է 3,643,000 մարք. իսկ Գերմանիայէն հոն ղրկուածներունը, գլխաւորաբար ոգելից և զանազան ըմպելիք, գարեջուր, բրինձ և արծաթ դրամ, 3,564,000 մարք։ Գերման գաղթավայրերէն Գերմանիա ներածուած ապրանքներու ընդհանուր արժէքն է 4,617,000 մարք. իսկ Գերմանիայէն հոն ղրկուածներունը 10,149,000 մարք։ Այդ գաղթավայրերը այս տարի, 1899, ստացած են 14,788,000 մարքի ուղղակի նպաստ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. — Անգլիական Թերթերը խօսելով այն լուրին վրայ թէ Ռուսիա պիտի գրաւէ Հէրաթը, կը հարցնեն թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը ի՛նչպէս ինքզինքը պիտի արդարացնէ, հնդկական բանակէն տասը հազար զինուոր առնելով հարաւային Ափրիկէ ղրկած ըլլալուն համար։ Այդ լրագիրները կը յարեն.— «Եթէ կառավարութիւնը կը հաւատայ որ Հնդկաստանի մէջ Ռուսիոյ արշաւանքը իրական վտանգ մըն է, պէտք չէ որ այս միջոցին տկարացընէ անոր պաշտպանութեան միջոցները։ Եթէ, ընդհակառակը, չի կարծեր որ վտանգը իրական ըլլայ, ի՛նչու համար բազմաթիւ բանակ մը պահել Հնդկաստանի մէջ և ծանրանալ ժողովուրդին վրայ որ արդէն տուրքերու տակ ճնշուած է»։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Տէյլի Մէյլ կ'ըսէ թէ Կալլէսի իշխանը որոշած է ետ կենալ Բարիզի արուեստահանդէսին մասնակցութենէն, եթէ ֆրանսական մամուլը շարունակէ իր յարձակումները Անգլիոյ դէմ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Վոլկայի նաւարկութեան և առեւտրական Ընկերութեան վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Իվանով Սըրբիտոնովից Սոփիա գացեր է ուսումնասիրութիւններ կատարել՝ Ռուսիոյ մէջ բաժանորդագրական Ընկերութիւն մը հաստատելու համար, որուն նպատակը ըլլայ պալքանեան երկիրներու հետ ռուսական վաճառականութիւնը զարգացնել։

ՔԱՏԻՔՍԻ մէջ (Սպանիա) անցեալ շաբթու գործաւոր փոխադրող կառախումբ մը կամուրջի մը վրայէն անցած միջոցին կամուրջը փլաւ։ Շոգեշարժը ու վակոն մը ծովը ինկան։ Մեքենավարը ու հնոցպանը խեղդուեցան։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Սէլանիկի Իտարէի Ժողովին անդամ Իսմայիլ էֆ.ի։ Րապիայի աստիճան՝ Պորտուրի հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովին անդամ և Ռէժիի պաշտօնեայ Գէորգ Թէրճան էֆ.ի։

—Եօզղատ նաիպ անուանուեցաւ Լէմնոսի նախորդ նաիպ Աճմէտ Տիւրրի էֆ.։ Հէքքեարիի նաիպ անուանուեցաւ Սուլթանէրիի նախորդ նաիպ Ալի Ճավիտ էֆ.ի։ Տրապիզոնի նահանգին Ֆաթսէ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Նիքսարի նախորդ նաիպ Մուսթաֆա էֆ.։ Ատանայի նահանգին Կիւլնար գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Պայրէհարիի նախորդ նաիպ Նիհատ էֆ.։ Պրուսայի նահանգին Քիրմաստի գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Մէնէմէնի նախորդ նաիպ Մուսթաֆա Նուրի էֆ.։

—Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Լեւոն էֆ.ի և նոյն Ընկերութեան բժիշկներէն Կավրիէլ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Եաֆայի ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Սմէքրալուլֆի։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.—Մեծեպարքոսը և նախարարները շաբաթ օրը կայս. պալատան մէջ գումարուած ըլլալով Բ. Դուռը չգացին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Վեհ. Սուլթանը ակնակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Աթէօս Ռոմանոսի։

—Թուրքեւհելլէն հիւպատոսական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Հելլէն կառավարութիւնը այդ պայմանադրութեան մասին հրահանգներ տուած է դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին և առաջին պատուիրակ Պ. Սթէֆանոսի։ Հելլէն լրագիրները կ'ըսեն թէ հիւպատոսական պայմանադրութեան բանակցութիւնները մէկ երկու շաբաթէն պիտի աւարտին, վասն զի անհամաձայնութեան առարկայ եղած կէտերուն համար հելլէն կառավարութիւնը վերջնական հրահանգներ տուած է իր պատուիրակներուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը առջի օրը սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի, Հոլանտայի, Շուէտի և Սպանիոյ դեսպանները, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ և դեսպանատանց գլխաւոր պաշտօնեաները։

—Կ. Պոլսոյ ռուսական զինուորական գործակալի օգնական դեր-գնդապետ Շէպէքօ Ուաշինկթընի ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդ կարգուեցաւ և անոր յաջորդեց տեղակալ Տոլկորուքի իշխանը։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Վան տէր Սթալ Վան Բիէլըիկ Բեդերսպուրկի դեսպան կարգուած ըլլալը։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ նոր դեսպան Պ. Կիքա երկու-երեք օրէն մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։ Պ. Կիքա որ իր նախորդ պաշտօնատեղին՝ Սոֆիա կը գտնուի, հինգշաբթի օրը ներկայացեր է Ֆերտինանտ իշխանին։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր ձեռնհաս պաշտօնարանին փութացնել այն բանակցութիւնները որոնք երկար տարիներէ ի վեր կայս. կառավարութեան և օտար տէրութեանց միջեւ կը կատարուին՝ մաքսային սակացոյցներու փոփոխութեանը համար։ Ելմտական յանձնաժողովին հրահանգ տրուած է ամէն բանէ առաջ այդ մասին իր կարծիքը յայտնել։

ՄԱՆՏԱ-ԲՈՍԹ. — Օսմ. Թղթատարութիւնը աւելի կանոնաւորելու համար կազմուած յանձնաժողովը, մտադիր է Մանտա-Բոսթի դրութիւնը հաստատել բոլոր նահանգներուն համար։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ Կ. Պոլսոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տիքինսըն մայրաքաղաքիս մէջ մնայուն ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպէ ամերիկեան արտադրութիւններուն համար։ Ցուցահանդէսը ճիւղեր պիտի ունենայ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Ամերիկեան քանի մը վաճառատուններ պիտի մասնակցին այդ ցուցահանդէսին։ Ապրանքներուն մէկ մասը արդէն Կ. Պոլիս հասած է։ Ցուցահանդէսը պիտի հաստատուի Թիւնէլ խանին մէջ, Ղալաթիա։ Տնօրէն կարգուած է Պ. Սիֆէլտէր։ Սեղանաւորական գործառնութիւնները յանձնուած են Պ. Լէոնիտաս Զարիֆիի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ.—Ահմէտ Թէվֆիք պէյ և Ընկերութիւն վաճառատունը արտօնութիւն խնդրած էր 60,000 ոսկիի դրամագլուխով անանուն Ընկերութիւն մը կազմել՝ Թուրքիոյ մէջ երկրագործութիւնը զարգացնելու համար։ Ընկերութիւնը նոր դրութեամբ ագարակներ պիտի հաստատէ և երկրագործական գործիքներ պիտի վաճառէ երկրագործներուն, ուսուցանելով անոնց գործածութեան եղանակը։ Երկրագործութեան նախարարութիւնը, որուն յանձնուած էր առաջարկութիւնը, պատասխաներ է թէ այդ տեսակ ձեռնարկութիւն մը անօգուտ է, քանի որ տիպար ագարակներ կան ուր գործիքներու գործածութեան եղանակը կ'ուսուցուի։ Հիմա կը սպասուի առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կարծիքին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.— Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանատունը պաշտօնապէս ծանոյց Բ. Դրան թէ հոկտ. 11էն (Ն. Տ.) ի վեր պատերազմ ծագած է Անգլիոյ և Թրանսվալի միջեւ և թէ նախայարձակութեան պատասխանատուութիւնը բոլորովին Թրանսվալի կը պատկանի։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը Բ. Դուռնէն խնդրեց կարգադրութիւն մը ընել քարափներու բեռնակիրներուն խնդրին համար, վասն զի Ընկերութիւնը իր ուզած մարդերուն կը յանձնէ ապրանքներու փոխադրութիւնը, որով այդ կողմերը բեռնակրութիւն ընողներուն կը վնասէ և այդպէս պատճառ կ'ըլլայ բողոքներու։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերատեսչութիւնը առաջարկեց ձեռնհաս պաշտօնարանին որ Երէյլիի մէջ ածխահանքեր յատկացուին իրեն՝ գործարաններուն և կազարանին պէտք եղած ածուխը փոխանակ դուրսէն գնելու, ուղղակի Երէյլիէն բերել տալու համար, ինչ որ աւելի շահաւոր պիտի ըլլայ ելմտական գանձին։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին մէքթուպճի Արիֆ էֆ. պաշտօնատեղին գտնուած ատեն յանկարծամահ եղեր է։

ՊԱԼԸՔԷՍԻՐԻ գաւառէն եօթերորդ անգամ 74 ոսկի ղրկուած է երկրաշարժէն վնասուածներուն ի նպաստ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ԴԱՑԵԱԿ ՄԸ. — Թուրք լրագիրներուն այսօրուան Թիւին մէջ հրատարակուած Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Չէնկէլքէօյի մէջ դայեակ Էլհամի հանըմ մէկ տարուան համար դայեակութիւն ընելէ արգիլուած և վկայականն ալ ձեռքէն առնուած է, որովհետեւ ծննդաբերութիւններու պահուն ապանեխման դրութիւնը չէ յարգած, հակառակ քանի անգամ իրեն եղած պատուէրներուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախորդ նախարարութիւնը որուն նախագահն էր Պ. Սթոյլով, պատասխանատուութեան պիտի հրաւիրուի եղեր, ելմտական տագնապին պատճառ եղած ըլլալուն համար։

ՄԻՒՆԹԷՖԻՔԻ գաւառին (Մուսուլ) կառավարիչ կարգուեցաւ Կէյալզէի գայմագամ Հիւսնի էֆ.։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը ծանոյց Բ. Դրան թէ Հոտէյտայի նաւամատոյցին շինութեան վերաբերեալ գումարը ամբողջովին վճարուած է։

ԻԶՄԻՐԻ նաւարանին մէջ շինուած Սաիգի Շաւի մարտանաւը կիրակի օրը ծովը իջուեցաւ հանդիսաւոր կերպով։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար և ոչխարներ զենուեցան։ Նաւը ծովը իջած ատեն ներկաները ծափահարեցին։ Հանդէսին ներկայ գտնուեցան Իզմիրի կառավարիչը, զինուորական հրամանատարը և Հայոց ու Ցունաց Առաջնորդները։ Հանդէսին լուսանկարը առնուեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը հրաման տուաւ որպէս զի ձերբակալուին Սէրէզի գաւառին մէջ երեւան ելած աւազակները։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկրագործական վարժարանին բարձրագոյն կարգի աշակերտները, անցեալները իրենց ուսուցիչներուն հետ Կէմլէյիկ գացեր են ձէթի գործարանները տեսնելով գործնական փորձեր կատարելու համար։

—Երկրագործական նախարարութիւնը հազար հատ Քըզանլըքի վարդի տունկ ղրկած է նոյն վարժարանին ագարակին մէջ մշակուելու համար։

—Անցեալ հոկտեմբերին Պրուսայի նահանգին մէջ 106 տունոր 501 գաղթականներ բնակութիւն հաստատած են։

ՍԸՐ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼՕՈՒ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին անգլիական պատուիրակը, որ Հնդկաստանի կառավարութեան ելմտական նախարար կարգուած է, երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ Արեւելեան ճեպընթացով։

ՁԻՒՆ.— Անցեալ ուրբաթ Սկիւպի մէջ ու շրջականները ձիւն տեղացեր է։

ԼԷՄՆՈՍԻ կառավարիչ Նուրի պէյ մեռեր է։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ րէտիֆներուն նոր հրամանատար Միւնիր փաշա իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԳ.— Առջի օրը Ղալաթիոյ Քարափին վրայ դրամանենգ մը ձերբակալուեցաւ։ Ապտիւլֆէթթահ անուն մարդ մը երբ կը պատրաստուէր Մէսաժըրիի շոգենաւը նստիլ, Պէյրութ երթալու համար, ոստիկանութեան ու մաքսային պաշտօնեաները անոր ընթացքէն կասկածելով ձերբակալեցին։ Վրան խուզարկուելով գտնուեցան Մահմուտիէ սանտըգլը ոսկիներ իննսուն հատ։ Քննութիւն կատարուելով հաստատուեր է թէ այդ ոսկիները կեղծ են և Կ. Պոլսոյ մէջ պատրաստուած։ Ապտիւլֆէթթահ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Մախսուսէի Թաիֆ շոգենաւը, որ երէկ իրիկուն սուրիական ծովեզերքէն Պոլսոյ նաւահանգիստը հասած էր, Եալը Քէօշքի առջեւ խարսխանիշին կապուելու միջոցին, հոսանքէն բռնուեցաւ և ինկաւ հոն կեցած Մախսուսէի ուրիշ երկու շոգենաւերու վրայ, որոնց գլուխի կողմին վնասեց։ Թաիֆի ուղեւորները թէ՛ իրար անցան, սակայն բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չպատահեցաւ։ Թաիֆ մեծ դժուարութեամբ կրցաւ խարսխանիշին կապուիլ և ուղեւորները դուրս հանել։

—Քանի մը օր առաջ, Սեւ ծովի մէջ, Իգպալ անուն առագաստանաւ մը փոթորիկի բռնուելով ցամաք ինկաւ, բայց մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին ատեն Այիշէ անուն 70 տարեկան կին մը չկրնալով ազատիլ, բոցերուն մէջ այրեցաւ։ Մարմինը երէկ փլատակներուն տակէն հանուելով Թաղուեցաւ։

ԱՑԱՍՈՖԻԱ մզկիթին վրայ աշխատող Եուսուֆ անուն գործաւոր մը երէկ սանդուխէ մը վար իյնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԲԷՆՏԻՔԻ և Թօլլամխա գիւղին մէջտեղը, կիրակի օրը, քանի մը չարագործներ սպաննեցին Մինա անուն հացագործ մը, որուն ընկերը վրան գտնուած դրամով կրցաւ փախչիլ և ազատիլ։ Ոճրագործները ձերբակալուեցան։

ԲԵՐԱՅԻ մէջ, առջի գիշերը, երեք չարագործներ յարձակեցան սուդակ Պ. Քորոլայի վրայ և դանակ քաշեցին։ Այս վերջինը պոռաց։ Գիշերապահը հասաւ և չարագործները փախան, սակայն քիչ ետքը անկէ անցնող շրջուն պահակախումբ մը ձերբակալեց չարագործներէն մէկը։

Հանրութեան տրուած գոհացում մը.— Միշտ գանգատներ կ'ըլլային թէ Վիշիի ջուրերուն կեղծերը կը վխտան ամէն տեղ. այս առթիւ կը խնդրուէր որ դիւրին ու գործնական միջոց մը ցուցուի՝ ճանչնալու համար ուղղակի կառավարութեան աղբիւրներէն հանուած Վիշիի ճշմարիտ ջուր պարունակող սրուակները. այս արդար պահանջման գոհացում տրուած է, շիշերուն կատարը զետեղելով կապոյտ նշանակ մը՝ որուն վրայ գրուած են Վիշի Էթա բառերը՝ և որոնք ջուրին ճշմարիտ ըլլալը կը հաստատեն։

HYPOPHOSPHITE DE CHAUX

Բարիզի դեղագործներէն Կրիմօլթ և Ընկ. 20 տարիէ ի վեր կը պատրաստեն Իբօֆօսֆիթ տը շօյի օշարակը որ ճշմարիտ բալասան մըն է կուրծքի հիւանդութեան դէմ. իր ազդեցութեան տակ հազը կ'անցնի, գիշերային քրտինքը կը դադրի և հիւանդը քիչ ատենուան մէջ կը վերագտնէ իր առողջութիւնն ու փորին կլորութիւնը։ Իր լաւ յատկութիւններուն պատճառաւ, շատ մը կեղծեր երեւան ելած են. ուրեմն պէտք է իւրաքանչիւր սրուակի վրայ փնտռել Կրիմօլթ և Ընկ. ստորագրութիւնը։ Այս օշարակը միշտ վարդագոյն է։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1900 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

Ազգային Հիւանդանոցիս սեփական սոյն ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑը որ հրապարակ ելած է մաքուր տպագրութեամբ, այս տարի, ըստ որոշման Կրօնական Պատկ. Ժողովոյ, եկեղեցական ժամերգութեանց մասին աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս նկատելով որ ուրիշ հաստատութեան մը անուամբ եւս օրացոյց հրապարակ ելած է, ներկայիւս կը ծանուցանէ թէ՝ ՄԻԱՅՆ Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէ. հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոր կողքերուն վրայ գրուած կնիքին որ «Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի սեփականութիւն 1900» պարբերութիւնը կը կրէ։

Օրացոյցի վաճառումը Հիւանդանոցիս տարեկան կարեւոր հասոյթներէն մէկը ըլլալով, տարակոյս չունի Հոգաբարձութիւնս որ բարեսէր ազգայինները գնելով անկէ մէյ մէկ օրինակ, Հիւանդանոցիս ՀԱԶԱՐԷ աւելի պաշտպանեալներուն նպաստ մըն ալ բրած պիտի ըլլան։ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑՆ ալ այսօր վաղը հրապարակ կ'ելլէ պատկերազարդ և ճոխ պարունակութեամբ։ (Հոգաբարձութիւն)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ քանի մը եկեղեցականներու և աշխարհականներու, վաղը Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանը պիտի երթայ՝ շնորհաւորական այցելութիւն տալու Էմմանուէլեան Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարքին։

Ս. Պատրիարք Հօր ընկերանալու համար հրաւիրուած են՝ Կրօն. Ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեան և Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը, ինչպէս նաև Քաղ. Ժողովի անդամներէն՝ Վսեմ. Գրիգոր էֆ. Խորեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան և Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

—Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ պիտի նախագահէ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութեան նիստին, որմէ ետքը ժամ 9ին՝ պիտի երթայ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանը, վերև յիշուած եկեղեցականներուն և աշխարհականներուն հետ։

—Սիսէն կը գրեն Պատրիարքարան թէ Կեդր. Կրօն. Ժողովի որոշման համաձայն՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկ. Տեղապահ՝ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս անցեալ կիրակի օր վարդապետ ձեռնադրեր է Հրանդ սարկաւագը։

—Նպաստից Յանձնաժողովը նիստ բրաւ այս առաւօտ Պատրիարքարանի մէջ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Կէս օրէն վերջը, Կրօն. Ժողովը պիտի գումարուի։

—Ատեն մը կար որ ազգ. լրագիրները կը գանգատէին թէ դպրոցներու մէջ աշակերտներ կը ծեծուին. հիմա որ բաւական ժամանակէ ի վեր այսպիսի գանգատներ չեն լսուիր, կ'երեւայ թէ բանկալապետները սկսած են ծեծի դրութիւնը վերահաստատել դպրոցական աշակերտներուն վրայ։ Ասոր ցաւալի մէկ օրինակը տեսնուեցաւ այս կիրակի օր. Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին բանկալապետը առտուան ժամերգութեան ժամանակ, եկեղեցիին դրանը առջեւ, փողոցին մէջ, չարաչար ծեծ մը տուաւ Էսաեան վարժարանի ուսանողներէն 8 9 տարեկան աղքատ տղու մը, որ գուցէ այդ անգութ գանակոծութեան ներքեւ փառւուէր, եթէ ձկնավաճառին մէկը մէջ ընկնելով չփութար ձեռքէն ազատել մարելու վիճակին հասած խեղճ տղեկը։ Բայց բանկալապետ աղան այնքան բարկացեր էր որ մոռնալով թէ դիմացինը ձկնավաճառ մըն է, ուզեց անոր վրայ ալ յարձակիլ. բարեբաղդաբար — կամ դժբաղդաբար — ներկայ եղողները սթափեցուցին զինքը, եթէ ոչ փառաւոր կոչում մը պիտի ընդունէր հուժկու ձկնավաճառէն։

Անշուշտ ենք որ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը կը փութայ այդ բանկալապետին դէմ պատշաճ տնօրինութիւնը ի գործ դնել և տեղի չթողուլ որ նորէն անդրադառնանք այս խնդրին։

—Պիթլիսի առաջնորդի օգնական և վանքերու տեսուչ Տ. Եզրաս վարդապետ իր պաշտօնատեղին հասեր է։

—Թիֆլիզէն կը հաղորդեն հետեւեալ լուրերը.

«Սրանից մօտաւորապէս ութն ամիս առաջ, Մխիթար վարդ. Տէր Մկրտչեանը նշանակուեց Ալեքսանդրապոլի յաջորդ, իսկ Թովմա վարդապետը՝ Տաթեւի վանքի վանահայր։ Յիշեալ երկու վարդապետները, իրենց պաշտօնատեղերում կարճ ժամանակ մնալուց յետոյ, կանչուեցին Ս. Էջմիածին։ Այժմ նրանք գտնւում են Թիֆլիսում. Մխիթար վարդապետը նշանակուած է Ս. Սարգսի վանահայր, իսկ Թովմա վարդապետը՝ Մարցի կալուածների կառավարիչ։

—Ս. Էջմիածնից գրում են, որ Ս. Հայրապետի կարգադրութեամբ Գէորգեան Ճեմարանի դասատու վարդապետները բաց ի վարդապետական 300ական ր. ռոճից, ռոճիկ են ստանալու նաև դասերի համար իւրաքանչիւրը 300 ր., իսկ տեսուչ Կարապետ վարդապետը—1,000 ր.։ Վերջին ժամանակս Ս. Էջմիածնի միաբան դասատու կուսակրօնները ռոճիկ չէին ստանում։

—Գէորգեան Ճեմարանի երկրորդ լսարանի ուսանող (ուրարակիր) Մեսրոպ Պապովեան, Ս. Հայրապետի կարգադրութեամբ, գնում է Բեռլին գիւղատնտեսութիւն սովորելու, որից յետոյ կուսակրօն պիտի դառնայ։ Ս. Էջմիածնում վաղուց զգացւում էր գիւղատնտես վարդապետի կարիքը։

—Ներկայումս Թիֆլիսումն է Ս. Էջմիածնի Սինոդի պրկուրոր Պ. Կանչելին։

—Ինչպէս ամէն տեղ, այնպէս և Նուխում Կովկասի Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան ճիւղի հետ միասին փակւում է նաև այդ ճիւղի հաշուով պահուող գրադարան-ընթերցարանը։ Ճիւղի անդամները վճռել են գրադարան-ընթերցարանը նուիրել քաղաքին, որպէս զի պահուի քաղաքի հաշուով և ժողովուրդը չզրկուի այդ կրթական հաստատութիւնից, որը իր տեսակում միակն է տասնեակ հազար բնակիչ ունեցող ամբողջ քաղաքում»։

—Ատաբազարի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ՝ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցիին աւագերէց Տ. Գրիգոր քահանայ Աճէմեանի մահուանը առթիւ. «Հանգուցեալը 65 տարեկան էր։ Յիսունական Թուականներուն քաղաքիս մէջ բացուած կեդրոնական ուսումնարանի յաջողակ աշակերտներէն ըլլալով, դպրոցէն դուրս, լեզուի քերականութիւնը սորվողներուն առաջիններէն եղած է, վասն զի այդ Թուականներուն դպրոցներու մէջ Քերականութեան դասը գոյութիւն չունենալով այդ տեղ, քրմական առաւելութիւն մը կը համարուէր եղեր այդ ուսումը։ Տ. Գրիգոր՝ քահանայ ձեռնադրուած է 1868-69ին հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարքէն, և շուրջ 30 տարիէ ի վեր Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցիին մէջ քահանայագործած, ժամանակին կուսակցութեանց մէջ ալ գործօն դերեր կատարելով։ Աւելորդ չէ անշուշտ երբ առաւելութիւն մը յիշատակել նաև հանգուցեալին քարոզելու և մասնաւորաբար ծանուցումներ ընելու կարողութիւնը, քանի որ այնքան քիչ են քահանաներու մէջ առանց կակազելու եկեղեցիի բեմէն մէկ քանի խօսք իրարու կցելու կարողութիւն ունեցողները։

«Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Սրբազանը որ Ֆերիզլի կը գտնուէր, փութաց քաղաքս գալ և ուրբաթ առտու պատարագելով անձամբ կատարեց օծումը հանգուցեալին որուն յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ հանդիսաւորապէս, խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ»։

—Յառաջիկայ ուրբաթ, վերջին անգամ ըլլալով պիտի կատարուի Պալեան Սարգիս պէյի գոյքերուն աճուրդը, Գուրուչէշմէ, իր արհեստական կղզեակին մէջ ուր նախընթաց օր՝ կիրակի, և անցեալ ուրբաթ, յաջորդաբար վաճառուեցան հանգուցեալ ճարտարապետին կահկարասին, նկարները, գիրքերը և ուրիշ անձնական առարկաներ, ընդամէնը 200 ոսկիի արժողութեամբ։ Այս գործողութեան ներկայ կը գտնուէր Պէյթիւլմալի ներկայացուցիչը, պաշտօնապէս ցուցակագրելու համար գոյքերը, ըստ որում Սարգիս պէյի մէկ եղբօրը՝ Գրիգոր պէյի որդին, Արամ պէյ, Ֆրանսա կը գտնուի, և այդ բացակայ ժառանգորդին իրաւունքը պահպանուելու էր։

Աճուրդներուն ներկայ կը գտնուէին Պալեան ընտանիքին անդամները. Սարգիս պէյի քոյրը՝ Սողոմիկ հանըմ, Նիկողոս պէյի երկու զաւկները՝ Լեւոն եւ Մինաս պէյերը, և այս ժառանգական խնդրին առթիւ կարգուած փաստաբանները՝ Գրիգոր Զօհրապ էֆ. և Սարգիս էֆ. Խամէրեան։

Սարգիս պէյի գործարանը, որ նոյնպէս կը գտնուի կղզեակին մէջ ուր շոգենաւակներ կը շինէր, կնքուած կը մնայ տակաւին. վասն զի անոր, ինչպէս նաեւ 4 շոգենաւակներու աճուրդը ամենէն վերջը տեղի պիտի ունենայ։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Նոյեմբեր 25ի թերթերէն)

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ. — Թայմզ իր Թղթակցէն հետեւեալ օրագրութիւնը ստացած է Մաֆէքինկի պաշարումին վրայ.

Նոյեմ. 2. — Պոէրները այսօր ալ ռմբակոծեցին քաղաքը, առանց նիւթական վնաս մը հասցնելու։ Արեւմտեան կողմը գտնուող մեր զինուորները կը նեղեն և Արեւելեան կողմէն ալ բուռն հրացանաձգութիւն մը կը կատարեն։

Նոյեմ. 3. — Այս առտու Թաղեցինք Տեյլի Քրոնիքլի Թղթակիցը։ Այս օր կէս օրէն ետքը մեր զինուորները՝ հարիւրապետի մը հրամանատարութեամբ յարձակում մը կատարեցին, արեւելեան կողմի հրացանաձգութիւնները դադրեցնել տալու համար։ Պոէրները ետ մղուեցան։ Հարիւրապետը վիրաւորուեցաւ։ Պոէրներէն երեք հոգի մեռան։

Նոյեմ. 4. — Թշնամին փորձեց Մաֆէքինկի կամուրջը օդը հանել, բայց չյաջողեցաւ։ Պայթումը ժամանակէն առաջ պատահելով, քանի մը Պոէրներ մեռան։ Քրոնեէ զօրավարը իմաց տուաւ մեզի թէ քաղաքը երկուշաբթի առտու պիտի ռմբակոծուի։ Պոէրները նոր զինուորներ և զէնքեր ստացան։

Նոյեմ. 5. — Այսօր, կիրակի, Թշնամութիւնները ընդհատուեցան փոխադարձ համաձայնութեամբ։ Իրիկունը հրախաղութիւններ կատարուեցան։

Նոյեմ. 6. — Պոէրները կը ռմբակոծեն քաղաքը, արեւելեան կողմէն։ Անոնց խոշոր թնդանօթներէն մէկը լաւ դիրքի մէջ է և վնաս կը հասցնէ մեզի։

Նոյեմ. 7. — Կոտլի հազարապետը կարեւոր հետազօտութիւն մը կատարեց արեւելեան կողմը։ Կրակը բուռն էր և առտուընէ սկսելով հինգ ժամ շարունակեց։ Վիրաւոր մը ունեցանք։ Կէսօրին նորէն ռմբակոծութիւն սկսաւ քանի մը հոգի սպաննուեցան և կարեւոր վնասներ եղան։

Նոյեմ. 8. — Ռմբակոծութիւնը կը շարունակէ։ Ռումբ մը հիւանդանոցին վրայ իյնալով հիւանդ մը սպաննուեցաւ։ Ջուրի պաշարը կը պակսի։ Ընդհանուր առողջապահական վիճակը միջակ է։ Թանչքէ բանուողներ կան։

Նոյեմ. 9. — Թշնամին ամբողջ օրը գետին տակէն ճամբաներ փորեց և իր գիծերը 300 մեթրի չափ յառաջացուց։ Պատէն Բոուէլ գնդապետը տասնըհինգ օրէն առաջ չսպասեր օգնական զինուորներու ժամանումին։ Պաշարումը սկսելէն ի վեր երեսուն մեռեալ ունեցանք։ Պոէրները նորէն ստացան թնդանօթ մը և ռազմամթերք։

Նոյեմ. 10. — Խոշոր թնդանօթին տեղը փոխուեցաւ. Թշնամիին շարժումներէն կ'երեւայ թէ յարձակում մը կը պատրաստուի։ Մեր դիրքը բաւական գոհացուցիչ է, բայց Պոէրներուն պատնէշները հետզհետէ մեզի կը մօտենան։ Ուտելիքները Թէեւ առատ են, սակայն ջուրը պակսելու վրայ է։

Նոյեմ. 11. — Սուրհանդակները անգլիական յիսուն ոսկի կը պահանջեն ամէնէն մօտը գտնուած հեռագրական կայանը հեռագիր մը տանելու համար և յանձնուիլն ալ չեն երաշխաւորեր։ Քաղաքը շատ մօտէն պաշարուած ըլլալուն համար, սուրհանդակ գտնելը խիստ դժուար է։

Նոյեմ 12. — Այսօր, կիրակի, Թշնամութիւնները դադրեցան փոխադարձ համաձայնութեամբ։ Մեր զինուորները քրիքէթ խաղացին։

ԱՆԳԼԻՈՅ պատերազմական նախարարութիւնը հրատարակեց Լորտ Մեթուէնի հետեւեալ հեռագիրը որ Պելմոնթէն ղրկուած է հինգշաբթի օրուան Թուականով.

«Այս առտու կանուխ յարձակեցայ Թշնամիին վրայ որ զօրաւոր դիրքի մը մէջ կը գտնուէր։ Ամրացած բարձունքները հետզհետէ գրաւեցինք։ Վերջինը՝ ռմբակոծութենէ մը ետքը ձեռք անցուեցաւ։ Հետեւակները լաւ գործեցին՝ աջակցութեամբ նաւային կիսաբաժնի մը և թնդանօթաձիգներուն։ Թշնամին քաջութեամբ և ճարտարութեամբ պաշտպանեց ինքզինքը։ Եթէ աւելի ուշ յարձակէի Թշնամիին վրայ, կորուստս խիստ շատ պիտի ըլլար։ Յաղթանակը կատարեալ եղաւ։ Քառասուն հոգի գերի բռնեցի և հիմա սպաննուած բազմաթիւ Պոէրներ թաղել կու տամ, սակայն անոնց մեռեալներուն և վիրաւորներուն մեծ մասը իրենց ընկերներուն կողմէ վերցուեցան»։

ՍՈՒՏԱՆ. — Լորտ Քրոմըր Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան հաղորդեց Լորտ Քիչնէրի սա հեռագիրը.

ՕՄՏՈՒՐՄԱՆ, 13 Նոյեմ.

«Ուինկէթ գնդապետը հաստատած ըլլալով որ Տրէֆիսա լքուած է, յառաջացաւ մինչեւ Ապու-Ատիլ, որ չորս մղոն աւելի հեռուն կը գտնուի, և ուր բանակած էին Ահմէտ Ֆատըլի Տէրվիշները։ Հեծեալ զինուորները որոնք երկու թնդանօթ ունէին և Քորինկէի հրամանատարութեանը տակ կը գտնուէին, անմիջապէս սկսան կրակ ընել։ Տէրվիշները որոնք իրենց սովորական քաջութեամբը պատասխանեցին, մինչեւ 70 մէթր մօտեցան մեր թնդանօթներուն։ Ուինկէթ գնդապետը հետեւակներով ժամանակին հասաւ և թշնամին հեռացաւ իր դիրքէն։ Տէրվիշները փախան մացառներուն մէջ. տեղէն և հեծեալ զինուորները հալածեցին զանոնք։ Ուինկէթ գնդապետը 2,400 կը հաշուէ Ֆատըլի մարդերը որոնց 400ը սպաննուեցան։ Մեր ձեռքը իյնան բազմաթիւ գերիներ և շատ մը ցորեն, հրացան ու նիզակ։ Մեզմէ եգիպտացի հարիւրապետ մը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ և երկու զինուոր ալ թեթեւ կերպով։ Մեր զօրքերուն առողջական վիճակը լաւ է։ Կը կարծեմ թէ զինուորական գործողութիւնները շատ աղէկ կատարուեցան»։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Հինգշաբթի առտու կանուխ Գերմանիոյ կայսրը ձիով պտոյտ մը կատարեց քաղաքային հագուստով և նախաճաշի ատեն Ուինտսոր դարձաւ։ Քիչ ետքը Կալլէսի իշխանին և Քոննօթի դուքսին հետ նորէն դուրս ելլելով որսի գնաց։ Վիլհէլմ Բ. 69 փասեան և 390 նապաստակ որսաց։

—Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն ուրբաթ օրը Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ։ Տեսակցութիւնը շատ կարճ եղաւ։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻԻ ՎԻՃԱԿԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Նոյեմ — Լորտ Սոլզպըրիի առողջական վիճակը շատ ծանրացաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ. — Պատերազմական պաշտօնատան մէջ ո՛չ մէկ պաշտօնական տեղեկութիւն չփակցուցին։ Անգլ. Թերթերը հեռագիրներ կը հրատարակեն ծանուցանող թէ Պոէրները ամրապէս հաստատուած են Իսթքորթի և Բիէթերմարիձպուրկի միջեւ, օգնութեան եկող բանակին ճամբան կտրելով և սպառնալով Բիէթէրմարիձպուրկի։ Պոէրները 8000 հոգիի չափ են։ Անգլիացի Պիլէռի և Հիլտեարտ զօրավարներուն օգնական բանակներուն կացութիւնը շատ գէշ է։ Պոէրները պիտի փորձեն գրաւել Բիէթէրմարիձպուրկը։ Ժուպէր զօրավարին բանակը լաւ հրետաններ ունի։

—Սակարանին մէջ միշտ գէշ տպաւորութիւն մը կը տիրէ. վերջին հեռագիրները՝ որոնք կը ծանուցանէին թէ Բիէթէրմարիձպուրկ վտանգի մէջ է, գէշ ազդեցութիւն մը ըրին։ Անգլիական քոնսոլիտէն բաւական զգալի անկում մը ունեցաւ։ Հարաւ-Ափրիկեան բազմաթիւ արժէթուղթեր ծախու հանուեցան։ Ռանտ Մինը գոցուեցաւ 41.50ի և Չէրթըրտը 3.96ի։

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԸ

ԲԱՐԻԶ. — Վկաներու նիստը շարունակուեցաւ առանց միջադէպի։ Ատեանը մերժեց ամբաստանեալներու փաստաբաններուն այն պահանջումը որով կ'ուզէին վճռին մասնակից չընել այն ծերակուտականները՝ որոնք խորհրդակցութեան սրահին մէջ կատարուած դանդաղ նիստերուն ներկայ չէին գտնուած։

ԹՂԹԱԽԱՂԸ ՊԱԳՈՒԻ ՄԷՋ (*)

ՊԱԳՈՒ, 1 Նոյեմբեր

Մեր ցաւերից մէկն էլ Թղթախաղն է որը խիստ տարածուած է. Լրագրական յօդուածները չկարողացան չարիքի առաջքն առնել. Թղթախաղը իբրեւ սխտ առաջ է գնում վարակելով ամենքին։ Անշուշտ, այս բանի պատճառը մեր կամքի անզօր լինելն է։ Եթէ մեզանից մէկը գնում է հարսանիք կամ խնջոյք, առաջին անգամ տեսնում է կանաչ սեղաններ, որոնց շուրջը շարուած են լինում մեր առաջնակարգ դասին պատկանողներից. նկատւում են քահանաներ և, եթէ չէք զարմանալ, նոյն իսկ վարդապետ, ինչպէս այդ տեսանք այստեղ մի հիւրանոցում եղած հարսանիքում։

Ահա մի քանի տարի է, որ Բագւում հրապարակ են եկել խմբեր, որոնք գիշերներն իրենց տան դռները հերթով բաց են անում «հիւրերի առաջ» և սկսում են պաճառա, բանկովկա։ Սրա հետեւանքն այն է լինում, որ մարդիկ վիճում, կռւում, հայհոյում են և վառ շամդանները իրար գլխին շպրտում, տան երախաներին և կանանց սիրտը դող գցում։

Տնատէրն այդպիսի գիշերներին գանձում «պակուսկի»ների և ոգելից խմիչքի համար ծախսում է 10-15 րուբլի, իսկ կարտի և ստոլի փող ժողովում է 50-60 րբլ։ Սակայն եթէ կարտը շարունակւում է մինչեւ առաւօտ, այն ժամանակ «բաղդաւոր» տնատէրը 100ր. է օգտւում։ Օգուտը հետեւեալ կերպով է լինում. ով «բանկ»ը վերցրեց (5,10,15, և 20 ր.), վերցրածի երրորդ մասը տնատիրոջն է։ Այսօր աշխատանքի այդ նոր աղբիւրն ամէն մարդու դիւր է եկել, և արդէն շատ մարդիկ սկսել են Թղթախաղի խմբեր կազմել, մանաւանդ այն մարդիկ, որոնք քրտինքով աշխատել չեն կարողանում։ Ասածներիս իբրեւ փաստ առաջ եմ բերում մի օրինակ միայն, որը տեղի ունեցաւ մեր քաղաքում։

Մի հասարակ մարդ, որ երազել անգամ չէր կարողանում, թէ մի օր ինքը պիտի պսակուի, այսօր շնորհիւ Թղթախաղի՝ կուրծքը ցցած մտաւ ամուսնական կեանքի մէջ։ Հարսանիքատէր պսակուողը հրաւիրելիք մարդկանց անուանացուցակն այնպէս էր կազմել, որ բոլորը խաղացողներ լինեն, և հէնց այդ էր պատճառը, որ 50-60 մարդկանցից միայն 10 հոգի էին իրենց հեռու պահում կարտի սեղանից։ Մնացած անհամբեր մեծամասնութիւնը երեկոյեան ժամը 6ից սկսած նստել էր երկար պատշգամբում վաղօրօք պատրաստուած կանաչ սեղանների շուրջը, և գոռում գոչումով սկսել էին խաղը։ Պսակուողի մտերիմները կանաչ սեղանների շուրջը պտտելով ստոլի փող էին հաւաքում, պահելով բանկ վերցնողի մաքուր հաշիւը։ Պսակի մասին մտածող չկար. ո՛չ պսակաթուղթ էին առել, ո՛չ էլ ծխատէր քահանային յայտնել, որ պսակ պիտի լինի, այլ բոլորն ուշադրութեամբ հսկում էին կարտի սեղաններին. գուցէ մինչեւ լոյս էլ այդպէս շարունակուէր, եթէ աղջկայ տնից մարդ չգար ու յայտնէր, թէ՝ «մենք պատրաստ ենք»։ Այդ ժամանակ միայն յիշեցին պսակաթուղթը, որը ժամը 8ին հազիւ հազ կարողացան գործակալից ստանալ։

Վերջապէս ժամը 11ին եկաւ ծխատէր քահանան։ Պսակուողի հագուստն օրհնելու համար դրուած սեղանի չորս կողմը շարուած էին թղթախաղի սեղանները, իսկ քահանան մէջտեղ կանգնած և խաչն ու աւետարանը ձեռին ուզում էր սկսել, բայց մի քանի րոպէ աջ ու ձախ նայելուց յետոյ՝ երբ տեսաւ որ ոչ ոք ուշադրութիւն չի դարձնում, այլ գլխարկները գլխներին վայր ի վերոյ խօսում, խաղում, իրար առաջից փող են վերցնում, փիլոնը, խաչն ու աւետարանը վայր դրեց ասելով. «Ի՞նչ խայտառակ տեսարան է. հարսանիքի տո՞ւն է թէ թղթախաղի. ես աւետարան եմ ուզում կարդալ, օտար հիւրերը ոտքի են կանգնել, իսկ Հայերը չորս կողմս նստած կարտ են խաղում...»։ Խաղացողներն աթոռներից կիսով չափ բարձրացան, երբ թէ բաւականութիւն տուին քահանայի պահանջին։ Վերջինս տեսնելով, որ չի կարելի այդ տեսակ մարդկանց հետ երկար խօսել, ստիպուած՝ հագուստն օրհնեց և շտապեց իսկոյն դուրս գնալ։

Ժամը 1ին նորապսակները եկեղեցուց վերադարձան։ Պսակն արդէն վերջացած էր, և հարսն էլ տանն էր։ Բայց ընթրիքի սեղան չկայ։ Չխաղացող փոքրամասնութիւն կազմող հիւրերի բերանից ջուր է թափւում քաղցից, իսկ խաղացող մեծամասնութիւնն ուտելու մասին չի մտածում, որովհետեւ նախ՝ փողի հարց կայ, երկրորդ՝ մինչեւ պսակուողների եկեղեցուց վերադառնալն օղու 7-8 բաժակ էին դատարկել, պանիր ու հաց կերել։ Բայց այդ, հաւատացած էին, որ մինչեւ լոյս էլ եթէ շարունակելու լինեն, օղին և զակուսկի անպակաս պիտի լինի։ Հետեւաբար նրանց համար ձեռնտու էր այդպէս ընտրել, քան յատկապէս ընթրիքի սեղանի շուրջը բոլորել, որի վրայ, ի հարկէ, խաղալ չի կարելի։

Մինչեւ ժամը 3ն սպասելուց յետոյ, երբ չխաղացողները վերջապէս իմացան բանի էութիւնը, սուս ու փուս, քաղցած փորով հեռացան հարսանքատնից, համոզուած լինելով, որ մինչեւ կարտից եւ ստոլից հաւաքուած փողը չծածկէ հարսանիքի ծախքը և մի բան էլ չաւելանայ, տնատէրն ընթրիք չպիտի տայ հրաւիրուածներին։

Ահա թէ մեր քաղաքում Թղթախաղն ի՛նչ աստիճանի է հասել։

(*) — Բագուէն Նոր-Դարին ուղղուած թղթակցութիւն։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

16 Նոյեմբեր 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 766.
Ջերմաչափ 6.
Օդը ամպոտ։
Կէս օր. — Ժամը 7.22։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	6
Սելանիկ	—	9
Իզմիր	—	2
Հալէպ	—	—
Էնկիւրիւ	—	—
Պրուսա	—	2
Արխանկէլ	10	—
Պետերսպուրկ	—	2
Մոսկուա	8	—
Բարիզ	—	0
Վիեննա	—	4
Օտեսա	3	—
Սոֆիա	1	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ. — Ալեկոծուած։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ,

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	14
Ամէնէն բարձր գին	»	24	16
Ամէնէն վար գին	»	24	14
Ռումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	115	26
Ամէնէն բարձր գին	»	116	30
Ամէնէն վար գին	»	115	62

ԲԱՑՈՒՄ 16 Նոյ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	16
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	116	—
Օսմանեան		414	—
Ռէժի		2.6	
Օսմ. Պանքա		13	20
Քրէտի ժէնէրալ Օթթօմ.		2	36
Երկրագործական Պանքա		7	—
Ծով. Օթ. Շանտ է Վալէօն	Ա. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	2
Թոմպակի բաժնեթ.		610	—
» ժուիսանս		214	—
» պարտաթ	Ֆր	491	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	295	—
[illegible]	»	48	—
Թրանվայ	»	68	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	20
Ռուս էմբէրիալ	»	90	
Ֆլորին	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	96	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.		60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	Ֆր.	22	98
» » » չէք	»	22	98
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	61
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	19	96½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 27 Նոյ.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	30
) զոց.	»	22	37
» » » Բ.	»	46	20
» » » Գ.	»	25	30
Օսմանիէ	»	414	—
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	116	75
Օսմ. Ռէժի	»	285	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	560	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	40
Քրէտի Լիոնէ	»	1002	
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	91	15
Թրանսվալ	»	67	25
Սպանիական արտաքին	»	67	35
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	250
Դրամաշէղ	»	3	

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Նոյ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	122	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	117	17
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Նոյ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	58	20
» Լոնտոնի վրայ	»	120	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	58	20
Օսմ. Ռէժի	»	132	50

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (ֆրրֆ, չրֆրֆ) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 1—100

ԱԶԴ. — Գերմաներէնի և անգլիերէնի հմուտ անձ մը տրամադրելի ժամեր ունի դասեր տալու դպրոցներու մէջ և մասնաւորներու։ Դիւրուսոյց եղանակ։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

1900
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ ՕՐԱՑՈՅՑ
Չորս լեզուաւ
ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՐԷՆ
Ըստ հին, նոր եւ արաբական տոմարներու.

Պարզ կազմ 3 ղրշ. լաթակազմ 5 ղրշ. ոսկեզօծ կազմ 8 ղրշ։ Կը գտնուի բոլոր թղթավաճառներու քով։

Կեդրոնատեղի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց։ Ֆինճանճըլար եօգուշու, Թիւ 27, Ստամպոլ։ 4—20

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Պ. ԷՏՈՒԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ, ներկայացուցիչ անգլ. ՌՕՅԸԼ ապահովագրական ընկերութեան և միանգամայն գործակալ՝ Լիվրբուլի ԼԷՅԸՆՏ շոգենաւային ընկերութեան, իր գրասենեակները փոխադրած է Ղալաթիա, Էսկի-Կէօմրիւկ-Խան, քարափին մօտ, Մէսաժըրի Մառիթիմի գրասենեակներուն դէմ։ 485 6—6

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն 7
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քույումճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահտապուրուն
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ՏՕՔԹԷՕՌ
Ն. ԹԻՒԼԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ-ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Հաստատուած է Մաքրիքէօյ, Սագըզ Աղաճ, Արդարեան դեղարանին դէմը։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր (երեքշաբթի օրերը՝ կէս օրէն վերջ ձրի)։

Երկուշաբթի և ուրբաթ օրերը, ցորեկէն ետքը կը գտնուի Սամաթիա, իր նախկին բնակարանին քով։

Կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ, մեծ ճարտարութեամբ։

10—15

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Էնշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթէր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ, կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն, ևլն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և սակերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնել խան, Ղալաթիա
48—104

ՍՔՕԹԻ [illegible] ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 16 [illegible] 1889
Պարոնայք Սքօթ և Պաուն,
Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր [illegible] [illegible]
Իմ [illegible]
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակ

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ

Ալ չկայ գանգատիլ ՀԱՐԲՈՒԽԷ. Փրանսայի առաջնակարգ քիմիագէտներէն մին, յաջողած է գտնել, այս յամառ, տաղտկացուցիչ հիւանդութեան անմիջական դարմանը և մկրտած է զայն արեւելեան բառով մը՝ ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ անուամբ։ Նեվազիլինի ազդեցութիւնը անմիջական է և գործածութեան եղանակը դիւրին. ամէնէն յամառ ՀԱՐԲՈՒԽՆ ու ամէն կարգի գլխու խլուածքները անմիջապէս կը բժշկուին յիշեալ դեղին շնորհիւ։ Ցայտնի է որ կուրծքի, թոքի և շնչառական գործարաններու հիւանդութիւնները, թոքատապը, կրծատապը և մինչեւ իսկ թոքախտը, երկար ատեն անխնամ թողուած հարբուխէ առաջ կուգան։ Նեվազիլին ամէնէն սոսկալի հարբուխը վերջնականապէս բուժելով, կ'ազատէ մարդս սոսկալի հիւանդութիւններէ։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆը չքեղապէս պատրաստուած դեղ մըն է որ ՀԻՆԳ ղրուշ գնով կը ծախուի հետեւեալ տեղերը։

Կ. Պոլիս, Պաղճէ Գաբու Գասապեանի դեղի մթերանոցը. Մէրամէթճեան դեղարանը, Մէզիքիի և Լինօսի դեղի մթերանոցները, Բերա Քանզուքի Անգլիական դեղարանը և Բիւչուքեանի Կ. Պոլսոյ, Բերայի և Ղալաթիոյ դեղարաններն և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։ Իւրաքանչիւր անգամի համար մէկ բրինձի հատիկի չափ առնելու է։ 10—30

ՏՈՔԹԷՕՐ ՀԱՐՄԱՆՏԱՍ

Կը ծանուցանէ թէ, հին և նոր ջերմամիզութիւնն ու անկէ ծագում առած ամէն կարգի հիւանդութիւնները կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ, առանց ո՛ և է ցաւ զգացնելու։ Կասկածողներ՝ բժշկուելէ վերջ իսկ կրնան վճարել դարմանումի վարձքը։

Ամէն օր առաւօտէն մինչեւ իրիկուն հիւանդ կ'ընդունի, Կալաթա՝ Թրամվէյի ճամբուն վրայ Գարագուշ օթէլին դիմացը թիւ 97, լամպաճիի խանութին վերնայարկը, մասնաւոր դարմանատան մէջ. մուտքը լամպաճիէն։ 428 33—40

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենաճին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Գուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ առաւելին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հաստատ գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. Ու. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible] Չիչէքճեանց [illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապ ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible]

Նորագիւտ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիտացկան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թէքերացոյց գիրքերու և ամենակատարելագործեալ ոսկորներու միջոցաւ, [illegible]

Ե. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիներ կրնան գրել իրենց բնակարանն, թիւ 1 [illegible]

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. և թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօեօս, կայս. և թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՐՔ, կայս. և թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Գամուրջ Ժ. Վ.	Գամուրջէն Սկիւտար Ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ Ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար Ժ. Վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իւսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իւսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գապաթ. Պէշկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գապաթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամէն երկու շաբաթ կը բանի Լիվէրբուլ և Մարսիլիա միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էթրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարտինիա	2186
Սեֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2241
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սքիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէփփօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Գամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գաթալոնիա	1845		

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Ioly et Seager
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլի, Գլազկոյի, Միտլըսպրոյի և Սէն Մալօ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թեպս	2500
Անուբիս	3000	Նէֆթիս	2400
Փէլյուզ	3000	Օսայրիս	2250
Մէմֆիս	3000	Իզիս	2250
Խարպա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Հօռըս	1500
Կարնակ	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. հրաւէրով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333	Փր
1898ի հասոյթք	34,775,462	»
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000	»

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՌԷՊՊԷՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական ը
(5 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈԼԻՄ ԷՖԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբեն
Յակոբեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաեօխ
Մարբուճճըլար, Զարըլը խան, թիւ 21 194

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՒԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Յոմս	1457	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ծիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Ֆիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1832	Ֆոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Գորոստինօ	1264	Ֆուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէվիլլօ	1785	Թասսօ	1328
Գրագօ	1076	Ֆրագօ	1715	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Գրիւնօ	841	Ֆինլանտ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1088	Թոգիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Իպրօ	2464	Իտտօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4033	Թօրբիտօ	487
Գալիպսօ	1337	Էրագօ	1481	Ժիէսօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1687	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	540	Վօլօ	1289
Զիբալօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1088	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2326
Սիսէրօ	1884	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինօ	1668	Եէտօ	1850
Դիդօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Դօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Գլյօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 25ին (Ն. Տ.)։

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18. Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԵԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Նոյեմ. 29ին Ատոլֆ Տէքքէ, Անվէրսէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Նոյեմ. 28ին Միճէրէլի, Մարսիլիա։
Նոյեմ. վերջ Ատոլֆ Տէքքէ, Անվէրս։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 Փրանք. 2. կարգի 175 Փրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 16 28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 17 29 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 18 30 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 18/30 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 19 1 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՅ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրփուլի և Անվերսի [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Տօլվիան	3500
Առմէնիան	10500	Էմփրէզին	3500
Քէլթիան	10500	Արճօ-ըն	3000
Լանքաշըրեան	9000	Ալպէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Ալէնեան	2500
Ժօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Գոստրեան	8000	Ալգազիրէն	2500
Ֆլօրինդիան	8000	Լէսպիան	3000
Ֆալէրնիան	3700	Մէլոս	900
Վալօնիան	3700	Ֆլօրենս	800
Ֆլամինիան	3700	Կիոս	800
Ֆլավիան	3500		

Ապրանքի տէքէքէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրամանագրը գրքել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ.
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆԴԸՆ
Քիւչիւք Միւմէթ խան
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՊԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (79)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒՎԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Գ. ՄԱՍ

Թ

ԺՕԼԻ ԿԷՕԼ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ժօլի Կէօլ բնաւ առանց կասկածի մը մէջ չէր տեսած ինքզինքը։

Միւս կողմէ, օրը օրին կը կարդար լրագիրներուն մէջ, ինչ որ կը գրուէր Ռանլակ փողոցի ոճրին վրայ։

Օր մը, նոյն իսկ գնաց կեցաւ տիկին Մասէնի տան առջեւ՝ ուր միշտ բազմութիւն մը հաւաքուած կ'ըլլար, և մտիկ ըրաւ այն խօսակցութիւնները՝ որոնք տեղի կ'ունենային հետաքրքիրներուն միջեւ։

Անոնցմէ մէկը կ'ըսէր.

—Ցանձնակատա՞ր մըն է եղեր մարդասպանը։

—Կարծեցեալ յանձնակատար մը կարծեմ։

—Մանաւանդ որ այդ պարոններուն մէջ առանց գործեր ի գլուխ հանելու կարող մարդիկ չկան։

—Ճիշդ է. հիմակուան ժամանակին համար, նորէն վաճառականութեան մէջ է որ ամէնէն պատուաւոր մարդիկը կը գտնուին։

—Իրաւունք ունիք։

—Մարդասպանին անունը ի՞նչ է եղեր։

—Բովէն։

—Հարուստ անուն մը։

—Ամէն տեղ սրիկաներ կը գտնուին միրջապէս։

—Անշուշտ։

—Ես Մարսիլիացի մը տեսած եմ որ իր հայրն ու մայրը սպաննած էր։

—Ես ալ շնորհքով դիրքի տէր մարդ մը գիտեմ՝ որ իր կինը սպաննեց՝ ծիտամարդիկ կնոջ մը հետ ամուսնանալու համար։

—Բայց հոս սպաննուած կինը ի՞նչ դիրքի տէր էր։

—Հանրային պաշտօնեայի մը այրին է կ'ըսեն։

—Զգէ՛ Աստուած սիրես։ Բարեկամներէս մէկը՝ Պ. Կրօպիս՝ որ հիմա Էվա տը Սուրլին մարքիզուհիին սեղանապետն է, ըսաւ թէ երբեմն իր վարձակալն էր այս կինը։

—Բայց ի՞նչ կ'ապացուցանէ այդ։

—Կ'ապացուցանէ թէ այդ կինը երբեմն ստորակէտ պաշտօն կը վարէր և թէ նոյն իսկ իր բնակած սենեակին վարձքը չէր կրնար վճարել։

—Կրնան շատ աւելի մեծ պաշտօնատարներու այրիներ գտնուիլ՝ կարօտ վիճակի մը մատնուած։

Ու խօսակցութիւնը շարունակուեցաւ այդ եղանակին վրայ։

Ցաջորդաբար նմանօրինակ խօսակցութեանց ականջ դնելով, Ժօլի երկու բանի համոզուեցաւ։ Նախ սա ուրախարիթ պարագային թէ ոստիկանութիւնը ոչ մէկ կերպով կը կասկածէր իր վրայ, և յետոյ սա պարագային ալ թէ դարձեալ ոստիկանութիւնը չէր գիտեր տիկին Մասէնի բուն ծագումը, այսինքն իրօք զայն պետական համեստ պաշտօնեայի մը այրին կը կարծէր։

Գալով այն գաւառին՝ ուր երբեմն Մանտրինէի մայրը կը բնակէր, հոն ամէն մարդ անանկ կը կարծէր թէ տիկին Քինքլօ մեռած է շատոնց։

Քիչ առ քիչ Ռանլակ փողոցի ոճրին մասին մոռցուեցաւ, ինչպէս որ կը մոռցուին նմանօրինակ բոլոր եղեռնական արարքները։

Ժօլի Կէօլ՝ երբ ինքզինքը բոլորովին ապահով զգաց, խոկոյն մտածեց գործադրել այն ծրագիրը՝ զոր Մանտրինէ գծած էր Լոնտոնի մէջ։

Նախ պէտք էր հաղորդակցութեան մէջ ըլլալ Պէրթ Մէյլանի հետ։

Շիտակը ըսելու համար դիւրին գործ չէր ատիկա։

Մեծ դժուարութեամբ միայն կարելի էր մտնել Սէն-Ժէռմէնի վանքը։

Եւ սակայն Ժօլի Կէօլ փորձեց։

Օր մը, հագուեցաւ ճիշդ այն հագուստներով՝ որոնցմով Մանտրինէի ներկայացած էր Լոնտոնի մէջ, և կրօնական առարկաներ ծախելու պատրուակով վանք ներկայացաւ։

Բայց հոն խնդրեցին իրմէ որ դռնապան մայրապետին յանձնէ իր առարկաները և սպասէ Մայր Սէն-Մօնիքի պատասխանին։

Վերջ ի վերջոյ ապրանքը իրեն վերադարձուցին՝ առանց ամենչնչին բան մը անգամ գնած ըլլալու։

Ուրիշ անգամ մը՝ Լոյուէթի պէս իբր ձեռնածու ծպտելով կրկին վանք ներկայացաւ և արտօնութիւն խնդրեց վանքապատկան արարածներուն քանի մը ներկայացում տալու։

Բայց որովհետեւ այդ տեսակ հաճոյքներ անծանօթ էին վանքին մէջ, Ժօլի Կէօլ այս անգամ ալ չկրցաւ յաջողիլ։

Եւ սակայն, այդ կրկին այցելութեանց պահուն, Ժօլի Կէօլ դիտած էր որ սպասուհիներէն մէկը աչքը ասդին անդին կը նետէր այն տեսա՛կ կերպերով՝ որոնք կրնային տարօրինակ համարուիլ վանքի մը համար։

—Գոտայ մարդս, ըսաւ ինքնիրեն։

Եւ խոկոյն պատրաստեց իր յատակագիծը։

Գիտէր թէ Վիրժինի,—աս էր սպասուհիին անունը,—ո՞ր ժամերուն դուրս կ'ելլէր գնումներ կատարելու համար։

Աղուոր պեխեր զետեղեց շրթունքներուն վրան, երկայն ու սև ռըտէնկոթ մը հագաւ, պատուանշանի ժապաւէն մը անցուց լամբակին ու քիչ առ քիչ ծանօթութիւն հաստատեց Վիրժինիի հետ։ Ծանօթութիւն մը որ քիչ ատենուան մէջ չեշտուեցաւ։

Սկսան ժամադիր ըլլալ իրարու։

Վիրժինի շատ հպարտ էր զինուորական մը հրապուրել յաջողած ըլլալուն համար։

Միւս կողմէ, Ժօլի Կէօլ կը զգար թէ այդ արկածը ի՛նչ վտանգներ կրնար առաջ բերել ապագային մէջ։ Եւ սակայն ինքզինքը կը մխիթարէր ըսելով.

—Վարպետին համար է։

Եւ օգտուելով իր յարաբերութիւններէն, խօսեցնել կու տար Վիրժինին որ լիովին կը գոհացնէր զինքը։

Այսպէսով, շատ ժամանակ չանցած, Ժօլի Կէօլ գիտէր թէ ի՛նչ կ'անցնէր կը դառնար Սէն-Ժէռմէնի վանքին մէջ։

Օրինակի համար, Վերժին իրեն ըսած էր թէ մայր Սէն-Մօնիք թէեւ չար կին մը չէր, բայց շատ քիչ կը խնդար։ Կ'երեւայ թէ երբեմն մարքիզուհի կամ կոմսուհի մը եղած ըլլալու էր, քանի որ կ'արհամարհէր բոլոր աղջիկները։

Միւս քոյրերը աւելի լաւ կը վարուէին անոնց հետ։

Վանքին բոլոր աշակերտուհիները կը պատկանէին այն տեսակ ընտանիքներու որոնց մասին մարդ բան չէր գիտեր։

Ընդհանրապէս շատ գէշ սնունդ կ'առնէին ամէնքն ալ։

Արդէն ամէնքն ալ գէշ աղջիկներ էին, յոռի բնաւորութեան տէր աղջիկներ և վախցնելու աստիճան տգեղ։

Հատ մը միայն կար որ սիրուն էր, օրիորդ Պէրթ Մէյլանը։

Վերժին կ'ըսէր թէ տեսակ մը դերասանուհիի աղջիկ էր ատիկա՝ որուն հայրը յանկարծ աներեւութացած էր ու մարդ չէր գիտեր ինչ եղած ըլլալը։ Ըսողներ ալ կային թէ գիշերուան մէկը սպաննուած էր կասկածելի երեւոյթով մարդու մը կողմէ՝ որ իրեն կը ներկայանար։

Պէրթ շատ գեղանի էր, ու շատ լաւ կը վարուէր ամէնուն հետ։

Եւ սակայն մայր Սէն-Մօնիք չէր սիրեր զայն։

Կ'երեւայ թէ վանք դրուած էր պզտիկ չարաճճիութեանց պատճառաւ, թէև ատոնք արդէն չէին ըլլար որ սիրուն երեւար միշտ։

Երբ զինքը վանքին բանտը կը դնէին, — ինչ որ յաճախ կը պատահի —, բնաւ ձայն չէր հաներ։

(Շարունակելի)